27ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 7225 — 9 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1910 — ՇԱԲԱԹ

22 Janvier 1910 — 27me année — N. 7225

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԵՐ. ՍՐՄԱՔԷՇԽԱՆԼԵԱՆ

Գրութիւնք եւ չեն տրուիր.

Բաժանորդագրութեան պայմանները տեսնել Դրդ էջը.

Տ. ՊՈԼԻՍ, ԳԱԼԱԹԻԱ.

10 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ

10 PARAS

آره‌ولك
ارمنیجه یومی و سیاسی غزته
صاحب امتیازی فره‌کین بوریاهیان
درسعادت

AREVEEK
JOURNAL ARMÉNIEN
Constpis, Galata

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԻԱԶԱԶԳԱՅԻՆ ԴԻՐՔԸ

Ճիշդ այն օրերուն մէջ որ Անգլիա ընտրական ծանր և նմանը չիչ անգամ տեսնուած պայքար մը կ'անցունէ, գերման քաղաքականութիւնը յաղթանակ մը կը տանի ըստ ամենոյ, Թուրքիոյ մէջ՝ տապալմամբ Հիւսէին Հիլմի փաշայի, որուն Լինչի ծանօթ խնդրոյն մէջ բռնած ընթացքը Անգլիոյ նկատմամբ՝ շատ հաճոյակատար գտած էր, կրսեն, Գերմանիա։

Եթէ երբեք ճիշդ է թէ գերման ազդեցութիւնը մաս ունէր վարչապետական վերջին փոփոխութեանը մէջ, ամենայն հաւանականութեամբ Անգլիա իր վրէժը պիտի լուծէ, ընտրական պայքարէն ինչ ձեւով որ դուրս գայ։ Ուստի կրնայ ըլլալ որ օրին մէկը նոր տագնապ մը երեւան գալէ Հիլմի փաշայի հրաժարականը առաջ բերող արարքին, որուն միակ խստովանելի պատճառը իր հիւանդութիւնը հռչակուեցաւ, մինչ բոլոր աշխարհ գիտէ թէ տկարութեան հետքն անգամ չկայ իր վրայ և յաւէտ քան երբեք քաջառողջ կը ճամբորդէ Եւրոպա, ուր պիտի պարտի չորս հինգ ամիս։

Թէ արդարեւ իրաւացի՞է գերման քաղաքականութեան վերագրել Հիլմի փաշայի անկումը, բնականաբար պետական այն գաղտնիքներէն է ուրոնց ստուգիւ թափանցել անկարելի է, բայց երեւոյթներ կան որ կը լուսաբանեն գաղտնիքները։ Արդ նկատելով թէ անգլիական թերթերը առհասարակ և ֆրանսականներն ալ անոնց հետեւողութեամբ անդադար կը քննադատեն նախորդ վարչապետին տապալման եղանակը, զոր սահմանադրական դրութեան և սովորութեան հակառակ կը նկատեն, նկատելովն նաև թէ գերմանական և աւստրիական թերթերն ալ ընդհակառակը բոլորովին տարբեր լեզու և ոճ բռնած են այդ իրողութեան հանդէպ, դիւրին է կռահել առաջիններուն դժգոհութեան և վերջիններուն ուրախութեան պատճառը վարչապետական փոփոխութեան մասին։ Երբեք մի հաւատք թէ անգլիական և ֆրանսական թերթերը ըստ օրինական տեսութիւններ և սահմանադրական սկզբունքներ պարզելով է որ չեն հաւնիր Հիլմի փաշայի անկման եղանակին, իրենց կողմէ ներքին առիէր—բանսէ մը չունին, ինչպէս և մի հաւատաք երբեք թէ գերման ու աւստրիական թերթերը հակասահմանադրական չեն գտներ այդ եղելութիւնը, բայց եթէ տարբեր կը խօսին, պատճառը այն է որ իրենց գործին այնպէս կուգայ, ճիշդ ինչպէս որ միւսներուն (անգլիա-ֆրանք մտքերուն) գործին չի դար Հիւսէին Հիլմի փաշայի գործէ հեռացումը։

Ահա այս երեւոյթներէն դատելով է որ կարծիք կը գոյանայ թէ գերման քաղաքականութիւնը յաղթանակ մը կանգնած է Թուրքիոյ մէջ անգլիական ֆրանսական դիւանագիտութեանը վրայ։ Բայց թէ որչա՞փ պիտի տեւէ այդ յաղթութիւնը կամ ի՞նչ գործնական արդիւնք պիտի վայելէ ոնկէ Գերմանիա, դեռ ոչ ոք բան մը կրնայ ըսել, միայն թէ առայժմս դիտէ ամէն մարդ որ 29 տարիէ ի վեր Ֆրանսա Թունուզը գրաւած ըլլալով հանդերձ՝ ճիշդ Հիւսէյին Հիլմի փաշայի հրաժարումէն ետքն է որ միայն ինկած է իր այդ գրաւումը ճանչցնել տալ Թուրքիոյ, մինչ ամբողջ 29 տարիէ ի վեր հոգն անգամ ըրած չէր ընդունել տալու անոր Պարոյի դաշինքը, զոր օսմ. տէրութիւնը միշտ անգիտացած է իբրեւ չեղեալ Ֆրանսական այս պահանջումին մէջ մնալուզ դիտում չնշմարել և զայն լոկ զուգադիպութիւն համարել Թարպուրուս—Թունուզ սահմանագլխի պատահական վէճի մը՝ չատ միամտութիւն կ'ըլլար, մանաւանդ տեսնելով այն անհարկի փոփոխութիւնը՝ որով ֆրանսական հանրապետութիւնը զենք ու ռազմամթերք կը դիզէ խնդրոյն նիւթ եղող սահմանագլուխը, այնպէս մը ձեւացնելով թէ օսմ. կայսրութիւնը մտադիր եղած ըլլար արշաւանք մը կազմակերպել Թունուզի դէմ և զայն գրաւել զինուորապէս։

Բայց Ֆրանսա միայն այդ աւելորդ գործողութիւններով չէ որ վէճ կը փնտռէ Թուրքիոյ հետ, այլ իր մտմտալի լեզուն ալ Հ. Հիլմի փաշայի անկումէն ետք տարօրինակ կերպով կծու չեշտ մը առած է, մինչեւ իսկ Մ'իսիլլի կղզին կրկին նաւատորմիղ ղրկելու սպառնալիք կ'ընէ այնպիսի ամբիծալի ոճով մը, որպիսի ամբիծալի երեսով՝ անգամ մը գործադրեց երբք այդ սպառնալիքը բռնապետութեան օրով, բայց ոչ թէ բռնապետին վայրագութեանց դէմ ցոյց մը ընելու համար, որ ատեն բոլոնդակ քաղաքակիրթ աշխարհը զինքը պիտի ծափահարէր, այլ էր մէկ քաղաքացիին անհատական մէկ պահանջը գանձելու համար։ Հիմակ ալ երբ չի չիկնար այդ արարքին կրկնութիւնը դիշեցնելու, ոչ թէ Ստամբոյի պէս հանկարդկային եղեռն մը տրդիլելու համար է որ կ'ընէ, ինչպէս միապետական Ֆրանսա ըրաւ 1861ին Լիբանանու Ջարգին ատենը, այլ դարձեալ իր սեպհական մէկ շահը պաշտպանելու համար, ինչպէս, օրինակի աղագաւ, Թունուզի գրաւումը ընդունել տալու համար։

Այլ գիտե՞ք թէ Ֆրանսա ինչո՞ւ կ'ընէ այս անժամանակ պահանջումը։ Ներքը, վասն զի կը տեսնէ թէ իր բարեկամ Անգլիա ձախողուած կը կրէ Թուրքիոյ մէջ գերմանական ազդեցութենէն, որ ամէն ճկունութիւն կը ցուցնէ վերստին նոյն դիրքը ձեռք բերել Սահմանադրութեան օրով, Թուրքիոյ մէջ, ինչ որ ունէր բռնապետութեան ատենը։ Բայց Անգլիա-Ֆրանք քաղաքագէտները այն օրը տեսնալու էին գերման ազդեցութեան իրենց տալիք հարուածը, երբ Ֆոն տէր Կոլց փաշա վերադարձուն Թուրքիա հրաւիրուեցաւ վարելու Ապտիւլ Համիտի ատենով իրեն յանձնած պաշտօնը։ Ընթերցողները կը յիշեն անշուշտ թէ Արեւելքի այս էջերուն մէջ նոյն ժամանակին խօսած էինք այդ մասին և ցուցած էինք այդ իրողութիւնը իբրեւ մեծ հարուած Անգլիա-Ֆրանք ազդեցութեան դէմ։ Հետեւաբար հիմա ինչ որ կը զգան և կ'ըսեն Անգլիա-Ֆրանք քաղաքագէտները իրենց լրագրերուն բերնով, կարծեմ քիչ մը ուշացեր են։ Ըլլալիքն էր որ տեղի ունենայ, քանի որ համիրնտիր դերման զօրավարը օսմ. բանակը մարզելու պաշտօնին մէջ վերահաստատուեցաւ։ Երբ ատենին չկրցան զայդ արգիլել, հիմա հետեւանքն է որ կը կրեն։ Իսկ թէ պիտի յաղթի՞ն կամ ե՞րբ և ի՞նչ կերպով կրկին հաստատել այդ ազդեցութիւնը, թերեւս մօտալուտ ապագան ցուցնէ։

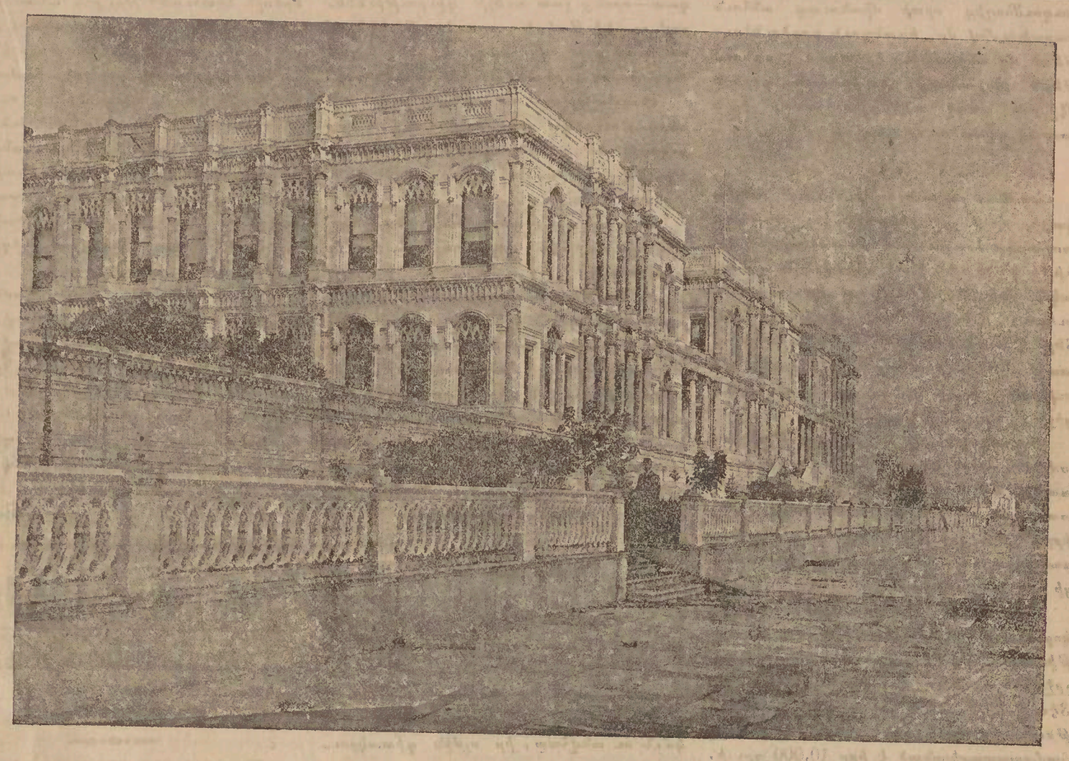

ՉՐԱՂԱՆԻ ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԸ

ՇԻՆՈՒԱԾ 1867ԻՆ ԵՒ ԱՑՐԱԾ 1910 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 6ԻՆ

Մինչ բան մը կայ որ ամէնէն տրամաբան միտքը չկրնար ներել իրեն չհարցնելու՝ եթէ ոչ ֆրանսական եւ անգլիական լրագրերուն, գէթ ինքն իրեն թէ Հ. Հիլմի փաշայի տապալման եղանակը քննադատող սահմանադրական եւ օրինասէր դրիչները ու լեզուները ո՞ւր էին երբ այդ փաշան մարտ 31ի յետաշրջական արիւնալի դէպքէն և Ատանայի հակամարդկային տագնէն եաթը, որոնք իր վարչապետութեան օրովը պատրաստուած էին, կրկին նոյն պաշտօնին կոչուեցաւ, իրենցմէ մէկը հարցո՞ւց երբեք թէ Հ. Հիլմի փաշան տա երկայրաբանութենէն ինչպէ՞ս ելաւ, գիտե՞ք թէ ոչ յետաշրջական դէպքին և Ատանայի եղեռնին պատրաստութիւնը. եթէ չեր գիտեր, այդպիսի անձի մը ի՞նչպէս կրնար կայսրութեան մը ճակատագիրը յանձնուիլ։ Դուցէ նորէն իր չգիտութեամբը այդպէս բաներ ըլլային, իսկ եթէ գիտեր, ինչո՞ւ դատի չքաշուեցաւ իբրեւ պատասխանատու մեղսակից այն երկու ահաւոր դէպքերուն, և չպատժուեցաւ, այլ ընդհակառակը նորէն իր պաշտօնը ձեռք բերաւ։ Աշխարհի ո՞ր սահմանադրական տէրութեան մէջ այդպիսի վարչապետ մը հանանման պատասխանի մը մէջ կրնար դատի ազանուիլ ու կրկին վարչապետ մնալ միանգամ ան չքմեղանքով թէ «չէի գիտեր»։ Անգլիա և Ֆրանսա պիտի նեղէի՞ն այդպէս բան մը իրենց երկրին մէջ։ Բայց այն ատեն ձայն ձուն չը հանեցին, չքննադատեցին անգամ, զի Հ. Հիլմին իրենց նպաստաւոր կ'երեւնար և կը վախնային որ իրենց քննադատութիւններէն Գերմանիա կ'օգտուէր իր ազդեցութիւնը վերահաստատելու։ Իսկ հիմա կը քննադատեն անոր անկման եղանակը, զի այդ ազդեցութիւնը վերահաստատուած և իրենցը վտանգուած կը տեսնեն։ Իսկ Սահմանադրական սկզբունքը իրենց փոյթն անգամ չէ։

Ահա թէ ի՞նչ է անգլիա-ֆրանք լրագրերուն, ի գլուխ որոց Թայմզ և Թան, արդի գոռում գոչումներուն ներքին ու իսկական շարժառիթը։

ՄԱՐԿՈՍ ՆԱԹԱՆԵԱՆ

„ԱԶԳՕԳՈՒՏ"Ը

Ազգօգուտ...

Զգայուն Հայուն այնչափ սրտին մօտիկ այս անունը լաւագոյն ու ներշնչող ապաւորութիւններով է որ կը համակէ զայն,—անուն մը արժանի՝ ժողովրդական անկեղծ ու սրտաբեղուն համակրանքին, իր դերովը անբաղդատելիօրէն աղուոր, իր կոչումովը գերազանցապէս ազնիւ։

Այս մտածումէն ու հաւաքէն միա՛յն ներշնչուած, կը մղուիմ գրիչս ձեռք առնել,—երկար ատենէ ի վեր սրտիս մէջ ծնունդ առած ու տարածուած բաղձանքի մը գոհացում ու թռիչ տալու անհուն պէտքէն թելադրուած։

Ազգօգուտ Մխիթարեան։ Ո՞վ չէ լսած այս անունը — մայրաքաղաքիս ամէնէն կարեւոր թաղերէն և արուարձաններէն սկսեալ մինչեւ գաւառի ամէնէն հեռաւոր ու անծանօթ անկիւնները։

Ազատութեան վաղորդայնին, ծափերու, երգերու և կեցցէներու վաղանցիկ արբշռուութեան ընդմէջէն, հայրենիքի հէգ եղբայրներու հառաչանքի ու հեծեծանքի սրտակիզեալ աղաղակներու արձագանգին տրտում ունկնդիրներն՝ Անատոլուի Օսմ. Երկաթուղիներու խումբ մը հայ պաշտօնեաներ են որ հիները կը դնէին այս կարեւոր Մխիթարեան։

Եւ իրիկուն մը—25 հոկտ. 908—գլխահակ, բայց մի՛չտ անվեհեր, հայաքնակ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (21)

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԴԻՒՄԱ

ԿՈՄՍ ՄՈՆԹԷ-ՔՐԻՍԹՈ

Է.

ՀԱՐՅԱՓՆՆՈՒԹԻՒՆԸ

Մինչ Տանթէս կը խօսէր, Վիլֆոր անոր քաղցր ու անկեղծ դէմքը կը դիտէր, և այդ պահուն միտքը կ'ինայիր Ռընէի խօսքերը, որ, առանց ճանչնալու ամբաստանեալը, խնդրած էր ներողամտութեամբ վարուիլ ամբաստանեալին հետ։ Ոճիրներու սճրագործներու մասին ունեցած վարժութեամբ, դատաւորը կը դիտէր որ Տանթէսի իւրաքանչիւր խօսքին մէջ երեւան կուգար իր անմեղութիւնը։ Արդարեւ Տանթէս իր սրտէն յորդող քաղցր ազնուաբարոյութիւնը կը հաղորդէր դատաւորին։ Այդ երիտասարդին համար կարելի է ըսել թէ տղայ մըն էր, պարզ, բնական ու պերճախօս, սրտի այն պերճախօսութեամբ, զոր մարդ չի կրնար գտնել երբեք, երբ փնտռէ զայն. ամէնուն նկատմամբ սիրալիր էր ան՝ երջանիկ ըլլալուն համար, քանի որ երջանկութիւնը բարի կը դարձնէ ամէնէն չարը։

—Թշնամի՞ մի, ըսաւ Տանթէս, բայց կարեւորութիւն չունիմ որ իմ դէրքիս պատճառաւ թշնամի վատկած ըլլամ։ Գալով Նկարագրիս, իմ ատորդասներուս հետ միշտ աղէկ վարուած եմ։ Տասը-տասներկու նաւազ ունիմ հրամանիս տակ. պարո՛ն, թո՛ղ հարցաքննութեան ենթարկուին անոնք, ու պիտի տեսնէք որ այդ մարդիկը կը սիրեն և կը յարգեն զիս, ո՛չ թէ իբր հայր մը, քանի որ չատ երիտասարդ եմ, այլ իբր երեց եղբայր մը։

—Բայց եթէ թշնամի չունիք, թերեւս ձեր վրայ նախանձողներ գտնուին. տասնրինը տարեկանին նաւապետ պիտի ըլլանք, ինչ որ բարձր դիրք մըն է ձեր ապարդէղին մէջ. ձեզ սիրող գեղեցիկ կնոջ մը հետ պիտի ամուսնանաք, ինչ որ հաղուագիւտ երջանկութիւն մըն է ամէն երկրի մէջ. բախտին այդ երկու առաւելութիւնները կրնան նախանձոտներ առաջ բերած ըլլալ։

—Այո՛, իրաւունք ունիք. հարկաւ ինչ լաւ կը ճանչնաք մարդիկը, և ձեր ըսածը հաւանական է. բայց եթէ այդ նախանձոտները իմ բարեկամներս են մէջ կը գտնուին, լաւագոյն կը սեպեմ չճանչնալ զանոնք՝ որպէս զի չտիպուիմ ատել։

—Կը սխալիք, պարո՛ն։ Պէտք է կարելի եղածին չափ յսակ տեսնել մարդիին իսկ։ Լամօնի նայուածքին, ձայնին ու շարժուձեւին մէջ չկար այն բիրտ և խիստ արտայայտութիւնը զոր Վիլֆոր ունէր անոր նկատմամբ. Լամօն սիրալիր ու բարեացակամ զգացումներ կը տածէր զինքը հարցաքննողին նկատմամբ։

—Աւասիկ սիրուն տղայ մը, և ես դժուարութիւն չպիտի քաշեմ Ռընէի աչքը մանելու՝ ինծի ըրած առաջին յանձնարարութիւնը կատարելով, ըսաւ Վիլֆոր մտովի։ Այդ բանին շնորհիւ պիտի կրնամ ամենուն առջեւ անոր ձեռքը սեղմել ու սիրուն համբոյր մը զետեղել անկիւն մը։

Ու այդ քաղցր յոյսով պայծառացաւ Վիլֆորի դէմքը, այնպէս որ երբ աչքերը Տանթէսի վրայ դարձուց, տեսաւ որ ան ալ կը ժպտէր իր մտածումին պէս։ Մնաց որ՝ Տանթէս ուշադրութեամբ հետեւած էր իր դատաւորին շարժումներուն։

—Պարո՛ն, ըսաւ Վիլֆոր, թշնամի ունի՞ք։

—Ես չունիմ, պարոն, ինչպէս ասացի, բայց կարեւորութիւն չունիմ որ իմ դէրքիս պատճառաւ թշնամի վատկած ըլլամ։ Գալով Նկարագրիս, իմ ատորդասներուս հետ միշտ աղէկ վարուած եմ։ Տասը-տասներկու նաւազ ունիմ հրամանիս տակ. պարո՛ն, թո՛ղ հարցաքննութեան ենթարկուին անոնք, ու պիտի տեսնէք որ այդ մարդիկը կը սիրեն և կը յարգեն զիս, ո՛չ թէ իբր հայր մը, քանի որ չատ երիտասարդ եմ, այլ իբր երեց եղբայր մը։

—Բայց եթէ թշնամի չունիք, թերեւս ձեր վրայ նախանձողներ գտնուին. տասնրինը տարեկանին նաւապետ պիտի ըլլանք, ինչ որ բարձր դիրք մըն է ձեր ապարդէղին մէջ. ձեզ սիրող գեղեցիկ կնոջ մը հետ պիտի ամուսնանաք, ինչ որ հաղուագիւտ երջանկութիւն մըն է ամէն երկրի մէջ. բախտին այդ երկու առաւելութիւնները կրնան նախանձոտներ առաջ բերած ըլլալ։

—Այո՛, իրաւունք ունիք. հարկաւ ինչ լաւ կը ճանչնաք մարդիկը, և ձեր ըսածը հաւանական է. բայց եթէ այդ նախանձոտները իմ բարեկամներս են մէջ կը գտնուին, լաւագոյն կը սեպեմ չճանչնալ զանոնք՝ որպէս զի չտիպուիմ ատել։

—Կը սխալիք, պարո՛ն։ Պէտք է կարելի եղածին չափ յսակ տեսնել մարդի

գաւառներու ոսվի ու թշուառութեան երկարաձգ արձագանգներէն իրենց հոգին արիւնոտ, —այս սրատ երիտասարդները բարեսիրական լուրջ ու ազգօգուտ ծրագիրի մը ուրուագիծերը կը պատրաստէին, Ազիւր-Սերոբ ընթերցարանին անլուք մէկ սենեակին մէջ հաւաքուած, օգնութեան կոչերու՝ Նպատաւ, ուսումնատենչ ձգտումներու կենսական պէտքին՝ հնչուն ձեւով պատասխանելու տենդագին մտահոգութեամբ։

Ու ահա՛ յանկարծ, իբր թէ ելեքտրական հակայ բարդի մը ցնցումին ազդեցութեանը ապակ, մեծ ընկերութեան մը բովանդակ հայ պաշտօնէութիւնն էր որ բոլորանուէր անձնուիրութեամբ մը, մէկ մարմին ու մէկ հոգի կազմած, ձուլուած, յուզումնալից սրտի միանուագ անհուն բաբախումով մը, եռանդուն գործունէութեան մը անձնատուր էր ոդած, օգնութեան ընդհանուր, նուիրական գործին մէջ ժամ առաջ ունենալու համար իրեն ստուգ արժանաւոր դերը։

* *

Համեստ բացառութիւններով տեղեկագիր մը և չրջաբերական-կոչ մը—պատահաբար ձեռքս անցած—լաւագոյն առիթը կ'ընծայեն ինձի սիրական և այժմէական նիւթիս մէջ յաջողապէս տարածուելու։ Զգացած տպաւորութիւնս հաճելի է և անմոռանալի՝ թանկագին յիշատակի մը նման։ Հնգամեայ գործունէութեան չրջանի մը անդրանիկ ցոլացուցիչն է այդ տեղեկագիրը։

Թուանշաններու պերճախօսութիւնը որ ամէնէն առաջ աչքի կը զարնէ, կը հաստատէ թէ այս Միութիւնը յաջողած է տարուան մը ժամանակամիջոցին մէջ իբր 30,000 ղրշ.ի գումար մը յատկացնել բազմակարօտ, բազմաչարչար գաւառացի հայ աղբարիկներու։

Գլխիկ նօթ մը—8րդ էջին ստորոտը կորսուած—չարունակութիւն մըն է այդ թիւերու պերճ բարբառին՝ հնգամեայ չրջանէն ասդին։ Առանցին 9000 ղրշ., Տէօրթ-Եօլին 2160 ղրշ., վիճակահանութեան մը ձեռնարկը որուն արդիւնքը համապատասխանած է իբր 10,000 ղրշ.ի անաւասիկ տարուան մը կարճաւոր չրջանին մէջ, լռիկ ու մնիկ, մօտաւորապէս 40,000 ղրշ.ի գումար մը ձեռք բերուած, քրտնաթոր ջանքերու արդիւնք—պատրաստ դրամին հետ։

Օ՜հ, հրաչալի գործը, համբերատար և անդուլ, յարատեւ ճիգէն բղխած։ Որչա՛փ չնորհաւորելի և մանաւանդ որքա՜ն օրինակելի։ Անվիճելի արդարացումն իսկ է ան՝ այդ Միութեան վրայ գրուած յոյսերուն։ Եւ գեղեցիկ է ան, մանաւանդ անոր համար որ կատարուած է ու յառաջ կը տարուի անվհատ, հեռո՛ւ չանդալից ու մնամէջ յաւակնութիւններէ և ուռուցիկ մեծաբանութիւններէ—օճառի ամա՛ւլ պղպջակներ որոնք դժբախտաբար մեր ընկերային և անհատական զանազան ձեռնարկներուն մէջ երեւոյթներ են յաճախ։ «Ազգօգուտ»ը, տարակ ոչքլամի պայմանագրական անխուսափելի ձեւերուն պէտք չունեցաւ բնաւ։ Ան գիտցաւ, ու պիտի գիտնայ, վստահ եմ, իր ազգանուէր գործին բնորոշութեամբը և իր կենսունակ մտադրութիւնին պերճ կարեւորութեամբը միա՛յն, իր գերքն ու նշանակութիւնը բարձր պահել, իրապէս արդարացնելով իր պիտակին բարոյական մեծ իմաստը։ Ազգօգուտի իր հանգամանքը ապացուցուց, իր պերճախօս, հնչո՛ւն արդիւնքներով, ու հայ ապագային համար անհրաժեշտ միութեան կենսական ոգին վեր հանեց, ցոյց տալով ամենուն՝ համբարձութեան և եղբայրակցութեան հզօր կապերով ամրապնդուած միակուռ պատկառելի զանգուած-մարմին մը։

* *

Ձեռնարկին ստոյգ լաւագոյնութեան լուրջ պայմաններէն մէկն է ապահովաբարը քան ոսկի հաստատուն հասոյթը զոր Միութիւնը իր տրամադրութեան տակ կը գտնէ կանոնաւորապես իւրաքանչիւր ամիս։ Մինչեւ հիմա, Զէյթուն, Մուշ և Սասուն են եղած դլխաւոր նպաստընկալ գաւառները։ Բայց ասոնք չեն միայն առանցքները, ո՛չ ալ նպատակը իրագործող ձգտումները։ Պահանջները մեծ են և պէտքերը, կարօտութիւնները անսահման։ Կրթական, գիւղատնտեսական, երկրագործական և ուրիշ ոչ նուազ ազգօգուտ ծրագիրներ իրենց իրագործումին կ'սպասեն իրենց կարգին, ինչպէս չրջաբերականը կը շեղաէ։

Որքան անհրաժեշտօրէն նպատակայարմար՝ Մուշի մէջ վարժարանի մը հիմնարկութեան գովելի ծրագիրը՝ զոր Ազգօգուտ Միութիւնը սերայօժար յանձն առած է դլուխ հանել։

Վերջերս ո՛չ նուազ հոգեկան անխառն հաճոյքով իմացայ նմանապէս՝ Ազգ. Միութեան կիլիկեցի անտէրունչ որբերու մասին ցոյց տրուած լուրջ հոգածութեան ցայտուն մէկ ապացոյցը, զոր արձագանգեցին տեղական հայ թերթերը,—ա՛յն է կարեւոր զոհողութեամբ մը՝ վեց անոք ու ճմտարիս որբերու որդեգրումը և դաստիարակութիւնը Արմաշի Նախակրթարանին մէջ՝ զանոնք մօտէն հսկողութեան և խնամատարութեան ենթարկելու լուրջ մտածումով։

Ասոնք՝ Անատոլուի Երկաթուղիի նման խստապահանջ ընկերութեան մը մէջ պաշտօնավարող հայ երիտասարդներու ազգասիրական ազնիւ զգացումները յատկանշող պարագաներ են և նշանակիչ՝ մանաւանդ անոր համար որ անկարելին է որ կը փորձեն ու կը յաջթահարեն, ժամանակ ստեղծելով սիրայօժար որամագրութեամբ համար հայ կարօտութեանց մեղմացումին ի նպաստ։

Ուրիշներ, միեւնոյն պայմաններու մէջ գտնուելով, չպիտի մտածեն իսկ թերեւս այս կարեւոր պէտքին, չպիտի հետաքրքրուին գուցէ այս հարցով։ Հեռուները երթալու հարկ չկայ։ Առանց անուններ, յիշելու, ես գիտեմ տարբեր հայ ընկերութիւններ—յարգելի բացառութիւններէ զատ—որոնք չատ աւելի դիւրութիւններով ու նիւթական առաւելութիւններով օժտուած ըլլալով հանդերձ չեն կրցած ազգօգուտ գործունէութիւն մը ցոյց տալ։

Բազմաչարչար հայութեան անցուցած ներկայ ահաւոր տագնապին մէջ, հզօր ցնցումի մը և գերագոյն անձնուիրութիւններու կենսական պէտքը անպայման կը պարտադրուի։

Հայը պէ՛տք է գերազանցէ ինքզինքը՝ փիւնիկի մը պէս վերածնելու համար իր մոխիրներէն։

Իր ծովածաւալ, դառնակսկի՛ծ վիշտերուն մէջէն պէտք է Ա՛ն վեր ցցուի ջղալինդ՝ նոր, հրաչալի կորովով մը, և եղբայրակցութեան, միաբանութեան համբուրելի խորհրդանշանը արդարացնէ։ Այս իսկապէս նուիրական պարտականութեան կարեւոր բաժինը կը ծանրանայ արդի երիտասարդութեան գիտակից դասակարգին վրայ, որուն յառած կը մնան տուայտագին և ըղձալից ակնարկներ։

* *

«Ազգօգուտ»ը մարմնացնող Անատոլուի Օ.մ. Երկաթուղիի հայ պաշտօնէութիւնը վայրաչարժի իր անվկանդ ընթացքով կը շարունակէ իր ճամբան, իր իրագործելի նպատակներուն յամառ հետապնդումովը։ Իր ամուր նկարագիրն է որ կը յայտնուի ու կը ցցուի՝ միշտ տոկո՛ւն, ու անվհատ, իր ոյժին գիտակցութեան վրայ ապահով։

Իրը երեք հարիւր յիսուն անդամներէ—կենա՛ ու կանանչ—բաղկացած ա՛յս իրապես Ազգօգուտ Միութիւնը—ուր ջոջ պաշտօնատարը, ժի՛ր պաշտօնեան և մեծամասնութիւնն կազմող քրտնաջա՛ն ու հարենատե՛նչ պանդուխտ աղբրտիք կ'եղբայրակցին սրտագին—իր ներդաշնակութեան ոգիովը և հրաչալի համաչափ գործակցութեամբը՝ ջերմ համակիր վերաբերումներ և զգացումներ միայն կրնայ առթել. չնորհաւորելի է իր դերը, օրինակելի է իր գործը։

Հոգեկան անկեղծ յուզումով մը համակուա՛ծ, մեքենական չարժումով մը ձեռքս կ'երկարի իրենց,—ծանօթ դէմքեր չատերը, կորովի ու յուսալի՛ց երիտասարդներ՝ որոնք իսկապէս յիշատակելի գործեր կատարելու լաւագոյն զգացումներով տոգորուած ու դինուած են։

Անկե՛ղծ հիացումով, պիտի հետեւիմ միշտ իրենց ազգօգուտ գործունէութեան, և իրենց կեանքո՛ց նշանաբանին որ կը թուի ըլլալ—ա՛ՀՏ յառաջ...։

Հ. ՊԱՆԴԻՏՈՒՆԻ

1 Յունուար 1910
Դաւրգիւղ

ՆԵՐՔԻՆ ԳԵԱՆՔԸ

ԶՐԱՂԱՆԻ ՊԱԼԱՏԻՆ ՀՐԴԵՀԸ

ՊՆՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Դատական քննութիւնները կը շարունակուին, աղետալի հրդեհին պատճառները երեւան հանելու համար։ Սակայն կարելի չէ եղած ճշդել թէ հրդեհը ի՞նչ պարագաներու մէջ ծագած է և ո՞րն է բուն պատճառը։ Առջի առտու զատ զատ հարցաքննուեցան պալատին մէջ եղեկտրական թերթերու զետեղման աշխատող ճարտարագէտը և գործաւորները, Խորհրդարանին ոստիկանները և ամբողջ պաշտօնէութիւնը։ Տրուած վկայութիւններով չէ հաստատուած հրդեհին սկզբնապատճառը։ Բայց դատական մարմնոյն կարծիքն սա է թէ Զրաղանի պալատը կրակի տրուած չէ մասնաւոր դիտումով, այլ արկածի մը արդիւնքն է որուն պարագաները անյայտ կը մնան։ Հարցաքննիչ դատաւորը քննութիւններ կատարեց, հանկնալու համար թէ հրդեհը քալօրիֆէրէն առաջ եկած էր ստուգիւ։ Այդ քննութեամբ հաստատուեցաւ թէ քալօրիֆէրը չէր կրնար ըլլալ հրդեհին սկզբնապատճառը։ Ուստի կ'ենթադրուի որ պալատին գործաւորները կամ պաշտօնեաները չմարած սիկառներ ձգած ըլլան։ Կ'ըսուի թէ օտարազգի գործաւոր մը կրնայ վառ սիկառ մը նետած ըլլալ։ Այդ պարագային, դիտել կուտայ Սթանլիլ, պէտք է տարակուսիլ քննիչներու անաչառութեան վրայ։ Երեք ճարտարագէտներ յայտարարեցին թէ քալօրիֆէրէն չի կրնար ըլլալ հրդեհին պատճառը։ Սենեկապետերը յայտարարեցին թէ ծուխի հոտ մը զգացած էին։ Քալօրիֆէրին համար կ'ըսուի թէ արհեստական թերութիւններ ունէր, բայց հրդեհը անոր չի վերագրուիր։ Սատպան իր կատարած քննութեամբ կը հետեւցնէ որ հրդեհը չըմմնէն առաջ եկած է։ Մէկ քանի հոգի, հրդեհը ծագելէն առաջ, ճարճատիւններ լսած և բոցեր տեսած են տանիքին մէջ։ Հարցաքննուած անձերուն մէջ կայ նաև Համիտի հայթայթիչ Պ. Ի՞սմ։ Մերակոյտի և Երեսփ. Ժողովի պաշտօնէութեանց կողմէ եղած յայտարարութեանց միջեւ հակասութիւններ նշմարուած են։

* * Եւրոպայի բոլոր վեհապետները ցաւակցական հեռագիրներ ուղղած են Սուլթանին, որ փոխադարձաբար շնորհակալութիւն յայտնեց։ Գերմանական, ֆրանսական, իտալական, ռուսական, անգլիական և ուրիշ Խորհրդարաններէ ցաւակցական հեռագիրներ հասած են օսմ. Երեսփ. Ժողովի Նախագահին։ Ցունաց Պատրիարքը ցաւակցութիւնները յայտնած է Ամէտ Բիզա Պէյի։ Եգիպտոսի Խեդիվը, Մէքքէի Լիմիրը, արտասահմանի օսմ. ներկայացուցիչները և Նահանգներու կուսակալները ցաւակցական հեռագիրներ քաշած են։ Մայրաքաղաքիս բոլոր օտար դեսպանները, առջի օր, Բ. Դուռ երթալով, ցաւակցութիւն յայտնած են։ Նահանգներէն ցաւակցական հեռագիրներ կը հասնին Բ. Դուռ։

* * Եւրոպայի մէջ մեծ տպաւորութիւն ու ցաւ պատճառած է Զրաղանի պալատն հրդեհը։ Շատեր օսմ. դեսպանատունները դիմելով, ճշգրիտ տեղեկութիւններ ուզած են այրած ցաւերը Թուրքիոյ նկատմամբ համակիր յօդուածներ հրատարակած են, նկարագրելով այդ պալատին ճոխութիւնները և ցաւ յայտնելով այդքան գեղեցիկ շէնքի մը կորստեան համար։

* * Ներքին գործոց նախարար Թալաթպէյ, քանի մը ճարտարագէտներու եւ երեսփոխաններու հետ, նախկին պատերազմական նախարար Ռիզա էֆ.ի ապարանքը երթալով Պէշիքթաշ, այցելեց նոյն շէնքը, որ 50 սենեակ կը պարունակէ։ Ճարտարագէտները քննութենէ մը յետոյ յայտարարեցին թէ այդ ապարանքը կրրնայ Խորհրդարանի ծառայել։ Եթէ այդ շէնքը յարմար դատուի նախարարներուն և երեսփոխաններուն կողմէ, անմիջապէս պիտի ձեռնարկուի կահաւորման։ Մատդրութիւն կայ Մերակոյտն հաստատելու Երլաբզի պահակազօրքին նախորդ հրամանատար Շէվքեթ էֆ.ի ապարանքին մէջ։ Առ այժմ Մերակոյտը պիտի գումարուի Պետական Խորհուրդի շէնքին մէջ։

* * Մուլթանը, մեծապէս զգածուած Զրաղանի պալատան այրելէն, փափագ յայտնած է որ չուտով վերաշինուի ան։ Կայսրը այդ մասին կարգ մը տեղեկութիւններ հարցուցած է ճարտարապետ Վէտատ պէյի։ Այս վերջինը յայտարարած է թէ պէտք է նախապէս քննութիւն մը կատարէ։ Վէտատ պէյ կ'ըսէ թէ 400,000-500,000 ոսկիով կարելի է Խորհրդարանի շէնք մը կառուցանել այրած պալատան տեղը։ Թուրք ճարտարապետը յայտարարած է թէ հրդեհին ծաւալման պատճառ եղած են պալատան փայտեղէն մասը և իւղաներկ որմանկարները։ Դիտել կուտանք որ փոխանակ հրդեհին պատճառները հայ տաղանդաւոր ճարտարապետներուն վերագրուելու. աւելի լաւ կ'ըլլար հարկ եղած ուշադրութեամբ կատարել պալատան նոր զետեղումները, որպէս զի այսօր մոխրակոյտի չվերածուէր այդ գեղեցիկ ու պատմական շէնքը։

* * Մերակոյտի Թուղթերուն մեծ մասը ազատուած է, իսկ Երեսփ. Ժողովի յանձնաժողովներուն վերաբերեալ Թուղթերուն մեծագոյն մասը այրած են։ Միայն Ամէտ Բիզա պէյին սենեակը գտնուած Գուրան մը ազատած է։ Այրած Թուղթերուն մէջ ամէնէն կարեւոր կորուստը կը համարուին ելմտացոյցին վերաբերեալ Թուղթերը։ Այս պատճառաւ բաւական պիտի յապաղի ելմտացոյցին պատրաստութեան գործը։ Երեսփ. Ժողովի ատենագրութեանց տետրակները ազատուած են։ Թէնսիգաթի յանձնաժողովի բոլոր Թուղթերը այրած են։

* * Հինգշաբթի օր, Պարսից դեսպանը հրդեհին վայրը երթալով, այցելեց այրած պալատը։ Այս առթիւ դեսպանը իր ցաւակցութիւնը յայտնեց։

* * Տօլմա Պաղչէի պալատն մէջ ալ հրդեհի դէմ նախազգուշական միջոցներ ձեռք պիտի առնուին, քանի որ կայս. պալատն ալ բոլորովին զուրկ է այդ միջոցներէն, որոնց պատճառաւ կարելի չեղաւ մարել Զրաղանի պալատան հրդեհը։ Նկատի առնուած է այն ծրագիրը զոր Զէյէնեի փաշա պատրաստած է այդ մասին։ Զէյէնեի փաշա կ'առաջարկէ պալատան մէջ երկու հրշէջ վաշտ հաստատել։

ԿՐԷՏԷԻ ԽՆԴԻՐԸ

Բ. Դռնէն բողոքի նոր ծանուցագիր մը տրուած է Կրետէի խնդրին նկատմամբ։ Այս անգամ օսմ. կառավարութիւնը ո՛չ միայն պաշտպան չորս տէրութեանց կը յղէ իր ծանուցագիրը, այլև Աւստրիոյ ու Գերմանիոյ։ Բ. Դուռը այդ տէրութեանց ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ նոր յանձնարարուած կրետական դրոշմաթուղթերուն և կղզիին դատարաններուն Ցունաստանի թագաւորին նուռնով դատ տեսնելուն վրայ։ Երէկ, արտասահմանի օսմ. դեսպաններուն միջոցաւ, մեծ տէրութեանց դասնիֆներուն ղրկուեցաւ այդ ծանուցագիրը։

* * Կրետական խնդիրը նորէն միտքերը կը զբաղցնէ Սելանիկի մէջ։ Կ'երեւայ թէ Մակեդոնիայէն ու Ալպանիայէն դարձեալ բողոքներ պիտի ըլլան Կրետացիներու արարքներուն դէմ և օսմ. կառավարութիւնը պիտի հրաւիրուի վերջնական լուծում մը տալու այդ փշալից խնդրին։ Այդ մասին Միթիլիներ գումարելու մտադրութիւն յայտնուած է, բայց յետոյ չէ գործադրուած այդ գաղափարը։ Պողոսլեանէ Թանինի ուղղուած հեռագրով մը տեղւոյն բնակիչները կը բողոքեն կրետացիներու ընթացքին դէմ և կը յայտարարեն թէ Կրետէ երբեք չպիտի անջատուի օսմ. կայսրութենէն։

* * Թանիsroմou կ'ըսէ թէ Կրետէի խնդրոյն վրայ բուռն վիճաբանութիւններ տեղի ունեցած են Նախարարաց Խորհուրդին մէջ։ Կ'ըսուի թէ նոր դասնիֆին ծրագիրը այդ խնդրի մասին բաւական տարբերութիւն պիտի ունենայ նախորդ դասնիֆին ծրագրէն։

* * Հռոմէն կը հեռագրեն թէ մօտերս տէրութիւնները ծանուցագիր մը պիտի յղեն Հանեայի ֆրանսական, անգլիական, ռուսական և իտալական հիւպատոսներուն, Կրետէի առժամեայ վարչութեան յանձնուելու համար։ Այդ ծանուցագրով յորդոր պիտի կարդացուի կրետական խնդիրը վերջնականապէս լուծելու նպատակաւ։

* * Կրետական պատերէն Պ. Վէնիզէլոս Թրիպունիայի խմբագրին յայտարարած է թէ Կրետէ միշտ կը ջանայ պաշտպան տէրութեանց բարեացակամութիւնը շահիլ։ Բայց Վէնիզէլոս հակադրու

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

ԱՆԳԼԻԱ

Անգլիոյ մէջ ընտրական պայքարը կը շարունակուի ամէնամեծ եռանդով։ Մինչեւ յունուար 21 (Ն. Տ.) ընտրուեցան 153 միութենական, 136 ազատական և 27 գործաւորական կուսակցութենէն, 53 ազգայնական։ Արտաքին գործոց նախարար սըր Էտվըրտ Կրէյ ընտրուեցաւ։ Մինչեւ ցարդ միութենականները շահեցան 62 աթոռ։ Ընդամէնը ցարդ ընտրուեցան 378 երեսփոխան։ Ընդհանուր թիւն է 670 աթոռ. կը մնայ ուրեմն 292 աթոռ։

Բովանդակ պահպանողական մամուլը ակած է յաղթութեան աղաղակներ արձակել։ Ցուցումը արտասովոր է ամէնուրեք։ Ներքին գաւառներուն մէջ մեծ ցոյցեր տեղի կ'ունենան ընտրութեանց առթիւ։

ՑՈՒՆԱՍՏԱՆ

Պ. Վենիզելոս, կրետացի կուսակցապետը որ այժմ Աթէնք կը դտնուի, այն պարագային որ հելլէն նոր դահլիճին կազմութիւնը ստանձնէ, կ'ըսէ Նոյէ Ֆրայէ Բրեսկ. Պոլսոյ հելլենական դեսպանը Պ. Կրիբարիս արտաքին գործոց նախարար պիտի ըլլայ և Պոլսոյ մէջ իրեն պիտի յաջորդէ Պ. Աքուլիաս։

*** Հելլէն մամուլին մէկ մասը կը յանձնարարէ ազգային ընդհ. ժողով գումարել և կը հրաւիրէ քաղաքական կուսակցութիւնները որ այդ նպատակով համաձայնին զին. կուսակցութեան հետ։ Մէկ քանի թերթեր կ'ըսեն թէ Թագաւորը ներքսմ պիտի շնորհէ այն սպաներուն որոնք մասնակցեցան նաւային վերջին ապստամբութեան. այս լուրը լաւ տպաւորութիւն ձգած է թէ ծովային թէ ցամաքային բանակին վրայ։ Թրիբալտաս, որ այդ ապստամբութեան պարագլուխը եղաւ, ժամանակ մը Ցունաստանէն պիտի հեռացուի։

*** Եգիպտոսի Ցոյները հանգանակութիւն մը բացած են դրօշ մը շինել տալու համար Ավիրոֆ նոր զրահաւորին յատուկ։ Զոր Ցունաստան գնեց։ Մինչեւ հիմա տասն հազար ֆրանք հաւաքուած է արդէն։

ՊԱԼԿԱՆՆԵՐԸ

Լսիալ Անձայկիր Բեռլերպուրկէն կ'իմանայ թէ Աւստրիա կը ջանայ մերձեցում մը առաջ բերել Ռուսիոյ հետ պալքաններու խնդրին համար։ Ռուսիա որոշեր է եղեր մասնաւոր բանակցութեանց չմտնել Աւստրիոյ հետ, բանակցութիւններ որոնց Գերմանիա չպիտի մասնակցի։

ՖՐԱՆՍԱ

Ֆրանսական քան դաւառներու մէջ ծանր ողողումներ տեղի ունեցած են։ Ոմանց մէջ կացութիւնը բոլորովին տագնապալից է։ քաղաքներ ամբողջովին ողողուած են։ Գաւառապետները հրման ընդունած են արկածին վայրերը երթալ, ուսեստ բաշխել և ժողովուրդին բնակութեան տեղ յատկացնել։ Սէնի ջուրերն ալ երթալով կ'աճին։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԱԶԱՏ ԿԱՐԾԻՔՆԵՐ

Սքանպուլի կիլիկեան Թղթակիցը բողոքի ոգեղուած ու զայրուած չեչտերով է որ կը ծանուցանէր երէկ թէ Ատանայի նոր Պատերազմ. Ատեանը առաջ կը տանի արդարութեան այն եղանակը, որ կ'երեւայ թէ իրեն ժառանգութիւն մնացիր նախորդէն։ Նորէն երեք Հայեր ձերբակալուեր են իբրեւ... ջարդարար։ Թղթակիցը մեղմօրէն դիտել կուտայ թէ այս նոր ձերբակալութիւնները արդելք պիտի ըլլան մեկնող Հայերուն վերադարձին, վասն զի ասիկա ակներեւ ապացոյց մըն է թէ, հակառակ Ատանայի կուսակալին մեծ խօսիկ և ուռուցիկ խոստումներուն, հայահալած սիրդեմը անողոքօրէն կը շարունակուի Աւերի Երկրին մէջ և տակաւին կ'ուզուի ցոյց տալ աշխարհի թէ հայ յանցաւորներ կան, հայ ջարդարարներ կան Կիլիկիոյ մէջ։ Ասիկա նաև ապացոյց մըն է թէ վերանորոգութեան գործը լայնօրէն սկսուած է հոն և կը շարունակուի անդուլ...։

Սա վերջապէս ես իմ մասիս չկրցայ հասկնալ թէ Կիլիկիոյ հայաջինջ կառուցածէն յետոյ, ուր քան հազարի հայութիւն մը փճացաւ, ինչպէս կրնայ ըլլալ որ արդարութիւնը գործադրելու կոչումը ունեցող մարմին մը կրնայ գտնուիլ որ վերապրող կիսամեռ հայութեան մը օձիքէն կը համարձակի բռնել իբրեւ ջարդարար։ Ասիկա անլուր բան է։ Զօդտեց վեց անմեղ Հայերու պաշտօնական խեղդումը, չօգտեց հարիւրաւոր անմեղներու մութ բանտերու մէջ ամիսներով խոշտանգումը, չօգտեց բոլոր չարչարանքը զոր կիլիկեան հայութիւնը ապրեցաւ ու դեռ կ'ապրի իր օճախին հիմնայատակ կործանումէն ետքը. բա՛ն մը օգուտ չունեցաւ, ոչ ազգային իշխանութեանց դիմումները Բ. Դուռ, ոչ Դուրեան պատրիարքին բողոքարկու հրաժարականը, ոչ հայ մամուլին արդար ու աներկիւղ պահանջը արդարութեան գործադրումին համար. ամիսներէ ի վեր բոլոր այս եղածներէն, որոնցմէ բոլոր պաշտօնական խոստումներէն ետքը ահա նորէն Հայ կը ձերբակալուի Ատանայի մէջ իբրեւ... ջարդարար։

Ուղղուելիք բան է սա։

Հայը ջարդարար։ Բայց ասոր նոյնիսկ անո՛նք չեն հաւատար որոնք խիղճը կուտենան այդ հանգամանքին տակ Հայ ձերբակալելու։ Քան տարիէ ի վեր, խողխողուած հարիւր հազարաւոր անմեղներու ծովածաւալ սպանդանոցը հո՞ն է ապացուցանելու համար թէ ո՞վ է ջարդարարը, և այդ անարդ պաշտօնը որո՛ւն մենաշնորհը դարձած է։ Հայը մարդ չէ ջարդած, Հայը տուն չէ քանդած, Հայը երկիր չէ աւերած։ Հայը նոյնիսկ, ափսո՛ս, ձեռնածալ դիտած է երկար տարեն անո՛նք որ զինքը ջարդած, իր տունը կործանած և իր երկիրը փճացուցած են։ Եւ եթէ կիլիկեան վերջին արհաւիրքին գտնուեցան քանի մը հայ բռնակներ որ վեր բարձրացան վերջապէս իրենք ալ զարնելու համար, տարկա մարդկային ամէնէն տարրական պարտականութեան կատարումին, անձնապաշտպանութեան համար էր։ Ո՛չ, ջարդարարութեան ախուր փառքը չենք ուզեր կորզել ուրիշներու ձեռքէն. մենք ուրիշներու իրաւունքին վրայ երբեք ոտնձգութիւն չենք ըներ։

Ու չեմ հասկնար թէ երբոր Սիհունի և Ճիհունի եզերքներուն վրայ տակաւին կը վխտան արիւնռուչ ոճրագործներ, ահռելի թալանձիներ և մարդկութիւնը ապարդեղ սինլզորներ, ի՞նչպէս կըլլայ որ Ատանայի նոր պատերազմական ատեանը Հայեր կը շարունակէ ձերբակալել իբրեւ խուզարարներ կամ ջարդարար։

Արդարութիւնը ե՞րբ սին ու դարտակ բառ մը ըլլալէ պիտի դադրի այս երանելի երկրին մէջ։

ԵՐՈՒԽԱՆ

ԱՏԱՆԱ

Ցունվ. 2— Դէպքէն մէկ քանի ամիսներ յետոյ Ատանայի երկեռ. ուսուցիչներ դիմումներ ըրին Ազգ. Պատրիարքարան իրենց յետամնաց պահանջներուն համար և մինչեւ այժմ բան մը չկրցան ձեռք ձգել։ Անցեալ օր այդ ուսուցիչներէն մէկուն այրին որուն ամուսինը դէպքին սպանուեցաւ խուժանին կողմէ, լալով կ'ըսէր թէ Պատրիարքարանը դրամ չղրկեց և սկսաւ դառնօրէն լալ։ Ինքը, երեք պզտիկ զաւակներու տէր, ուժգոյն դէմքով անցաւ քովէս և խնդրեց որ նոր դիմումներ ընենք նորէն Պատրիարքարան։ Այդ խեղճ կինը 3 ոսկի առնելիք ունի եղեր և կ'ըսէր թէ այս երեք ոսկիով այս ձմրան մէջ մեծ պէտքեր պիտի տեսնէր։ Եւ անդին միւս բոլոր ուսուցիչներն և ուսուցչուհիները միեւնոյն կարեկցութեան արժանի վիճակն ունին, նիւթական ծայրայեղ անձկութեան մատնուած ըլլալով։ Եւ այս խեղճերը մինչեւ այժմ մէկ ամսական առած են, կինաք երեւակայել թէ ինը ամսուան մէջ մէկ ճղճիմ ամսական մը առնել և անով ապրիլ ի՞նչ մեծ դժբախտութիւն է։ Պատրիարքարանը ինչո՞ւ լուռ կը մնայ, ինչո՞ւ օգնութեան չի հասնիր այս խեղճերուն, նպատից յանձնախումբը ի՞նչու տակաւին կը յետաձգէ վճարել Ատանայի այս հէք պաշտօնէից արդար վաստակը։ Արիւնէ, կրակէ, թալանէ վերապրող միտքի այս գործիչներուն ինչո՞ւ զլանալ իրենց պահանջները։ Անոնք նպաստ չեն ուզեր, իրենց արդար վաստակը կը պահանջեն։

ԱՏԱՆԱԶԱՐ

Քաղաքիս մէջ չորս մանչերու նախակրթարաններ և չորս ալ աղջկանց նախակրթարաններ կան։ Ասոնց մէջ 2000է աւելի աշակերտներ ու աշակերտուհիներ կ'ուսանին։ Հին ըէժիմի դժնդակ օրերուն՝ մեր վարժարանները լճացած ու նեխած վիճակ մը ունէին։ Ուսուցիչներ եւ ուսուցչուհիներ մանկավարժական սկզբունքներուն բոլորովին անհետաքրքիր, աւանդական ծերուած դրութեամբ մը կը վարէին կրթականգործները։ Բրածոյ սովորութիւններ, սև և ազգալիզծ ատելութիւններ վարկաբեկումի և բամբասանքի սինլիքոր էնդրիքներ բացայայտօրէն մէկդմէկու կը յաջորդէին այս կրթական հաստատութիւններուն մէջ։ Դասարանէն ներս ուսուցիչին և ուսուցչուհիին անխիղճ անհաւատարմութիւնը, աշակերտներուն և աշակերտուհիներուն անկարգապահ վիճակը՝ իրեր բայաջորդ թախծոտ երեւոյթներով՝ իրենց ամենայեւեին ատաիճանին հասած էին և վարժարաններն ալ անկերպարան ուքառսային վիճակի մը մատնուած էին։ Սակայն չնորհիւ Սահմանադրութեան, քաղաքիս թաղական խորհուրդները ըմբռնեցին թէ այժմ անցեալէն ա՛լ աւելի ստուար թիւով պէտք կայ լուսամիտ և զարգացած տերունդի մը։ Թաղականները սթափեցան այլեւս իրենց երկար թմրութենէն և ազարդիւն դանդաղութենէն։ Բոլոր վարժարաններն ալ վերակենդանութեան և վերազարթնումի նորավառ շրջան մը բոլորել սկսած են։ Ատանազարցին սոյն չորս նախակրթարանէն զատ ունի նաև նորաստատ կեդրոնական վարժարան մը, որուն տնօրէնն է՝ Միքայէլ էֆ. Շամտանճեան։ Ներկայիս կեդրոնական վարժարանին մէջ կ'աշակերտեն 115—120 աշակերտներ մեծ մասամբ քաղաքացի։ Երիտասարդ հաստատութիւնը գնահատելի մակարդակի վրայ խարսխուած է, ոգի ի բուն կը ջանայ իրականացնել մեր բոլոր ակնկալութիւնները։

Մ. ՄԱՐԿՈՍԵԱՆ

ԻԶՄԻՐ

Ցունվար 1.— Վերջապէս հաղիւ հազ գումարուեցաւ անգիս գաւառական ժողովը, որ պիտի գար բաւարարութիւն տալու Ազգային դպրոցական-կրթական հրատապ խնդիրներուն, որոնք կը գտնուէին այնքան աննախանձելի դրութեան մէջ։ Օրակարգի երկու խնդիրները վերջացնելէ յետոյ մէջտեղ դրուեցաւ Ուսումնական խորհրդի այս տարուայ դպրոցական ծրագրի բարեփոխութիւններու առթիւով գոյացած մօտ 450 ոսկիի բացը քննելու և բաւարարութիւն տալու հարցը։ Թէ ի՞նչ պատճառով Ուսումնական խորհուրդը այսօր ուսումնական տարուայ կէսին կը գտնուէր այդքան խոշոր բացի մը առջև, այդ մասին Ուսումնական խորհուրդի կողմէ բացատրուեցաւ թէ, այս Ուսումնական տարեշրջանի սկիզբին դրեր են դպրոցական ծրագրային նոր փոփոխութիւններ, նոր ուսուցիչներ վարձեր և նախկին ուսուցիչներու ամսականներուն վրայ յաւելումներ ըրեր են որովհետև Իզմիրի մէջ կեանքը վերջին տարիներս թանկացեր է նախորդ տարիներու բաղդատմամբ և պատրաստակամութիւն յայտնուեցաւ աւելի մանրամասն զեկուցում տալ, եթէ գաւառական ժողովը կը փափաքէր։ Ընդհանուր փափաքի համաձայն Ուսումնական խորհրդի առենապետ Պր. Պուպլի գեղեցիկ, պատճառաբանուած և կուռ փաստերով և տրամաբանական ճառով մը ի վեր հանեց իրենց այնքան ծախսերու մէջ—պատճառական անյաջողութեամբ մը—մխրճուիլը ցոյց տալով մեր դպրոցներուն այնքան յետամնաց վիճակը։ Շատ իրաւացի կերպով շեշտեց, թէ մենք բոլոր չեմք տար, որ հարուստներու զաւակները գան տիրանան աղքատներու իրաւունքներուն։ Ցաւալի է նկատել որ երեսփոխան էֆէնտիները կը ձանձրանային լսել Պ. Պուպլիի ճառը, որմէ շատ դասեր ունէին առնելիք մեր օտարամոլ, իրենց զաւակները օտար դպրոցներ ուղարկող երեսփոխանները։ Պր. Պուպլի առաջարկեց կարող ու մասնագէտ անձերէ մասնախումբ մը կազմել դպրոցներու համար հինգ կամ տասը տարուան համար ծրագիր մը մշակելու, որպէս զի ամէն տարի նոր բարեփոխումներ ընելով, նորանոր և պատահական պիտանէի բացերու չմնանդիպին և այդ նոր ծրագրի համաձայն աշխատիլ պիտանէն աւելցնելու աղբիւրներու մասին մտածել։ Ժողովին նախագահ առաջնորդական տեղապահ Արսէն վրդ. Վահունի ամփոփելով ըսուածները, աւելցուց թէ այդ պիտանէին մեծ բացը անոր համար է գոյացեր, որ հին կարգադրութեանց համաձայն Ուսումնական խորհուրդը հակառակ Ազգային սահմանադրութեան տրամադրութեան՝ իր վերայ էր վերցուցեր բացի ուսումնական խնդիրներէ, նաև տնտեսական մատակարարական գործը, զոր մտաս. խորհրդին գործն ու իրաւասութիւնն է, հետեւաբար առաջարկեց այդ սխալը որդագրել մօտ ապագային, բայց նախ քան այդ վաղը և եթ տնտեսական խորհուրդի համաձայնութեամբ անպատճառ վճարել ուսուցիչներու մնացած ամսականները և միջոցներ ձեռք առնել, ինչ ձեւով ալ որ ըլլայ, պիտանէի այդ 450 ոսկիի բացը ծածկելու համար։

Մ. ԵՐԿԱԹ

ՄԱՆԻՍԱ ԱԹՈՌԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Սմենայի Հայոց Ս. Կաթողիկոսը կոնդակ մը ղրկեր է, որով կը հրամայէ հայրապետական դիւանին, սինոդին, կրօն. ժողովներուն, հոգեւոր ժողովներուն և դպրոցական հաստատութիւններուն այս տեսակեաւ բոլոր գործերը, արձանագրութիւնները և նամակագրութիւնները կատարել աշխարհաբար լեզուով։ Գրաբարի գործածութիւնը պիտի պահուի միայն կաթողիկոսական կոնդակներու մէջ և երդման արարողութեան ժամանակ։

*** «Հովիս» շաբաթաթերթը հաղորդեր էր, թէ «Սմենայի Հայոց Կաթողիկոսը չէ արտօներ Կ. Պոլսոյ հայոց Նախկին պատրիարք Օրմանեան սրբազանին եկեղեցի գնալ»։ Շաբաթաթերթը հաղորդեր է այս լուրը չարամիտ և նենգ ձեւով, յայտնի չէ, օրինակի համար թէ երբ տեղի ունեցեր է ատիկ՝ «ոչ արտօնութիւնը»։ Այժմ, Էջմիածնէն, թէ՝ այն ժամանակ, երբ Ս. Կաթ. Պոլիս էր Ցառուկ պատուէր ունիմ Սմենայի Հայոց Կաթողիկոսէն, կ'ըսէ Մշակի թղթակիցը՝ որ ներկայացեր է այդ լուրին ճշդութիւնը ստուգելու համար, յայտնելու թէ՝ այդ լուրը չինծու է և այդպիսի օրեւ կարգադրութիւն Վեհափառի կողմէն Օրմանեան սրբազանի մասին տեղի չէ ունեցեր ո՛չ կաթողիկոսին Պոլիս եղած ժամանակ և ոչ ալ այժմ։ «Իրողութիւնը այն է,—աւելացուցեր է Վեհափառը,—որ երբ ես Երուսաղէմէն Պոլիս եկայ և ստանձնեցի պատրիարքութիւնը, Օրմանեան սրբազան խնդրեց ինձմէ զինքը քարոզիչ կարգել Պոլսոյ եկեղեցիներէն մէկուն մէջ։ Այդ այն ժամանակն էր, երբ ամբոխային ցոյցեր կատարուեր էին անոր դէմ և գրգռումը ամբոխի մէջ դեռ սաստիկ էր։ Վախնալով որ այդ ամբոխը կարող է եկեղեցիին մէջ ալ ցոյցեր ընել և չուզելով որ եկեղեցական բարձրատեղեան պաշտօնեայ մը ենթակայ ըլլայ անվայել ցոյցերու և վիրաւորանքներու, ես յայտնեցի Օրմանեան սրբազանին, թէ ոչ մէկ առարկութիւն չունիմ իրեն՝ քարոզիչ նշանակելուն դէմ, բայց խորհուրդ կուտամ առ այժմ յետաձգել վերոյիշեալ պատճառներով։ Ինք Օրմանեան սրբազան իրաւունք տուաւ ինձ։»

*** Սինոդի պրոկուրոր Փ. Մելիք-Օհանջանեան դիմեր է ներքին գործերու նախարարութեան, խնդրելով որ թոյլ տրուի՝ մաքրելու սինոդի դիւանատունը աւելորդ և անպէտ թուղթերէն այն է՝ ոչնչացնել անպէտ գրերը, որոնք 1836 թուէն ի վեր կուտակուեր են և կը կազմեն ահագին դէզեր։ Եթէ թոյլատուութիւնը տացուի, պիտի կազմուի յատուկ մասնաժողով մը, որ պիտի զբաղի զատելու պատմական և արժէքաւոր պաշտօնաթղթերը և պիտի որոշէ այն անպէտ թուղթերը որոնք պիտի այրուին։

*** Կաթողիկոսի անդրանիկ կոնդակը, ինչպէս յայտնի է, Մ'ըսէ Մշակի թղթակիցը, մինչեւ այսօր ուշացաւ, չնայելով որ անոր բնագիրը պատրաստ էր Վեհի օծումէն առաջ։ Կոնդակը, որ պատրաստ պիտի ըլլայ յառաջիկայ յունուարին և պիտի տարածուի հայութեան ամէն կողմերը, յայտարեր է հետեւեալ պատճառով։ Միաբ յղացուեր է Վեհի այս անդրանիկ կոնդակը զարդանկարել հայկական մանրանկարչական արուեստի ոճով, ինչպէս որ հին ատեններու մէջ սովորութիւն է եղեր։ Այդ նպատակին համար հրաւիրուեր է նկարիչ Պողոսարացկին, որ հմուտ է հայկական եւ բիւզանդական արուեստին։ Զարդանկարուած եւ ձեռագրական բոլորագրով գրուած կոնդակը վաղուց ուղարկուած է Բեռլերպուրգ բրոֆէսոր Մարրի միջնորդութիւնով «Թօլիկէ եւ Վիլլուրգ» նշանաւոր ֆիրմային՝ տպագրելու, որ խոստացեր է երկու ամսուայ ընթացքին մէջ վերջացնել։ Բայց երկու ամիսը անցնելէն յետոյ բրօֆ. Մարրէն տացուեր է հեռագիր, ուրկէ կ'երեւայ թէ յիշեալ ֆիրման դարձեալ մէկ ամիս ժամանակ կը խնդրէ գործին բարդ եւ դժուար տպագրութեան պատճառով։ Կոնդակը տեսնողները կը հաստատեն թէ բաղմագոյն, շատ գեղեցիկ եւ տպագրութեան համար իրաւամբ դժուարին գործ մըն է։

*** Կաթողիկոսական դիւանատան մէջ գործերը կանոնաւորապէս կ'ընթանան։ Բոլոր գործերու մասին դիւանական խորհուրդը նախ զեկուցում կը պատրաստէ և իր կարծիքին հետ միասին կը ներկայացնէ Ամենայն Հայոց Ս. Կաթողիկոսին։ Եթէ Կաթողիկոսը համաձայն չի գտնուի խորհուրդի կարծիքին, կ'առաջարկէ նոր օրոշում տալ։

*** Քանիցս սինոդը հրամայեր էր Դրիմի Ս. Խաչ վանքի վանահայր Եղիշէ Ծ. Վ. Մուրատեանին գալ Էջմիածին և ներկայացնել իր հաշիւները։ Մուրատեան պահանջեր է ուղարկել ճանապարհածախս։ Սինոդը ուղարկեց ճանապարհածախս և սակայն նա անստատեց։ Սինոդը սոխուած գրեր է Օտեսայի քաղաքապետին ոստիկանական միջոցներով Մուրատեան վարդապետը ղրկել Էջմիածին, եթէ դարձեալ չուզէ մեկնիլ։

ԳԱՀԱԺԱՌԱՆԳ ԻՇԽԱՆԸ ԵՒ ՄԻԱՑԵԱԼԸ

Գահաժառանգ իշխան Եուսուֆ Իզզէտին էֆ., Միացեալ Ընկերութեան Ընդհ. Ժողովի Ատենապետ Մինաս էֆ. Զերդալի և Տնօրէն Ժողովոյ անդամ Սրամ էֆ. Հալաճեանի խնդրանքին վրայ, հաւանութիւն յայտնած է որ Ընկերութեան տարեկան պարահանդէսը, որ պիտի տուի Վարդանանց տօնին, իր հովանաւորութեան ներքեւ տեղի ունենայ։ Իշխանը չատ գոհ մնացած է Ընկերութեան նպատակին մասին իրեն հաղորդուած տեղեկութիւններէն և խոստացած է անձամբ ներկայ գտնուիլ պարահանդէսին։

ԴԷՒՈՆԴ Վ.Դ.Ի ՊԱՐՏԵԶը

Դեւոնդ վրդ. Մազասեան, նոր բողոքգիր մը ղրկած ըլլալով Խառն Ժողովոյ, իր մասին տրուած որոշման դէմ, յանձնուեցաւ յատուկ յանձնաժողովին նկատառման։

ՈՐԲԱԼԽՆԱՄ ԴՈՐԾԸ

Մագրիգիւղի «Կիլիկեան Որբերու Պաշտպաններ» անուն որբանոցամ մասնաճիւղը մեծ եռանդ ցոյց տուած է կաղանդի և Մնունդի օրերուն։ Այդ առթիւ հրապարակ հանած է 20 փարանոց տետրակներ, յիսուն թերթիկներէ բաղկացած։ Կատարուած հանգանակութենէն 4000-5000 ղրուշ գոյացած է, որ մօտերս Կիլիկեան Որբանոցամ կեդր. Ցանձնաժողովին պիտի տրուի յանուն իր որդեգրած 25 անհայր և անմայր մանչ որբերուն, որոնք Հաճընի որբանոցին մէջ պատսպարուած են։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ ԵՒ ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎԸ

Խառն ժողովը երեկ նիստ գումարեց Ղալաթիոյ խորհրդարանին մէջ և զբաղեցաւ գլխաւորաբար Ս. Պատրիարք Հօր հրաժարականին խնդրով։ Երկար խորհրդակցութիւններէ և վիճաբանութիւններէ վերջ, որոշեցաւ մասնաւոր գրութեամբ մը մանրամասնօրէն պարզել Վարչական Հաղգը փաշայի, Դուրեան Սրբազանի հրաժարման պատճառ տուող պարագաները, խնդրելով որ՝ Ն. Սրբազնութեան վերադարձը փութացնելու համար կառավարութիւնը նկատի առնէ հայ ազգին կողմէ եղած արդար պահանջումները։ Նախարարութեան կողմէ սաստկութիւնք պատասխանը Վարչութիւնը պիտի յայտնէ Ազգ. ժողովի յառաջիկայ նիստին մէջ, իր բռնելիք ընթացքին մասին ժողովին հաւանութիւնը խնդրելով։

ԱՍԱՏՅԻ ԴԱՍԱՏՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՆԱԽԱՐԱՐԱՑ ՀՐԱՒԻՐԸ

Դատական Նախարարութեան խորհրդական Նէտիմ պէյ գչ. օր Ս. Պատրիարք հօր ընակարանը երթալով, յայտնեց թէ Նախարարաց Խորհուրդին, որոշմամբ և դատական նախարարին յանձնարարութեամբ եկած է հրաւիրելու Ն. Սրբազնութիւնը որ այլ ևս վերադառնայ իր պատրիարքական աթոռը, վստահ ըլլալով որ կառավարութիւնը զինքը յուսախափ չպիտի ընէ և եղած պահանջումները արդարութեամբ նկատի պիտի առնուին։ Նէտիմ պէյ յայտնեց թէ ձէպէլը-Պէրէքէթի Նախորդ տարեշրջակ կառավարիչ Սաաքի, որ այժմ Եւրոպա փախած է, չորս տարուան բանտարկութեան դատապարտուած է, և այլ ևս կարեւոր պաշտօնի մը չպիտի կոչուի։ Ս. Պատրիարքը պատասխանեց թէ Կիլիկիոյ Թշուառ ժողովուրդին կացութեան բարւոքմանը համար դեռ կարեւոր կարգադրութիւն մը չէ եղած և թէ ինք ամէն կերպով ազգերու հաշտարարութեան համամիտ է, սակայն առանց բաւարար դռնացում մը ստանալու չկրնար իր Աթոռը վերադառնալ։ Նէտիմ պէյ խոստանալով նախարարին հաղորդել Դուրեան Սրբազանի տուած բացատրութիւնները, հրաժեշտ առաւ Ն. Սրբազնութենէն.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՉԱՐԱԼԱՆԻ ՀԱՐԴԵՒԸ ԵՒ ԳՆՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Հրդեհի մասին քննութիւնները առաջ կը տարուին փութով։ Առջի գիշեր մինչեւ վեց և երէկ մինչեւ իրիկուն շարունակուեցան քննութիւնները։ Հարիւր հոգի հարցաքննուեցան, և դեռ չորս-հինգ 100 հոգի կան հարցաքննուելիք։ Ցայտարարութեանց մէջ հակասութիւններ նշմարուած են։ Դատական մարմինը խիստ հարցաքննութեան կ'ենթարկէ գործաւորները և պաշտօնեաները, հանկարծ համար թէ հրդեհի միջոցին անոնք ո՞ւր կը գտնուէին և ի՞նչ կ'ընէին։ Հրդեհը ծագած տեղն պահնորդներու սպան բացակայ էր։ Երեք չորս զինուոր միայն կը գտնուէին պալատան մէջ. ատոնք ալ պալատան և ո՛չ մէկ կողմը գիտէին. մնաց որ՝ հոն գտնուած ջրհանը վերցնելու համար տասերկու հոգիի պէտք կար։ Արդէն հրշէջ գործիներու պակասութենէն՝ հրդեհը այնքան մեծ համեմատութիւն առած էր։

*** Ճարտարապետ Բէմալէտտին պէյ յայտարարած է թէ 150,000 ոսկիով կարելի է Խորհրդարանի շէնք մը կառուցանել այրած պալատան տեղը։

ՍԵԼԱՄԼԸՔԻ ՀԱՆԴԷՍԸ

Սելամլըքի արարողութիւնը Տօլմա Պաղչէի մզկիթին մէջ տեղի ունեցաւ երէկ։ Ներկայ էին պատերազմական, ծովային և էվկաֆի նախարարները, Ս. զօրաքանկին հրամանատարը, սպայակոյտին պետը, ֆօն տեր Կոլց փաշա և կինը ու դեսպանատաց առաջին թարգմանները։ Ֆօն տեր Կոլց փաշա կայս. մեծարանքներու արժանացաւ։ Սելամլըքի հանդէսէն յետոյ, Սուլթանը զբօսանքի պատրաստի համար Օրլամարի քէօշկը գնաց։

ԴՈՒՍԱԲՐՈՒՍՆԵՐ

Մ. և Ց. կուսակցութիւնը և չափաւոր ազատականները երէկ գումարումներ ունեցան երեսփոխաններու քլիւպին մէջ։

ՄԵԿՆՈՒՄ

Ֆրանսական դեսպան Պ. Պոնբառ, երէկ, Բարիզ մեկնեցաւ։

ԿԱՑՍ. ՆՈՒԷՐ

Սուլթանը չղջակնայեւ մասնի մը նուիրեց Ֆօն տեր Կոլց փաշայի կնոջը և ոսկի ծխատուփ մը, փաշային։ Ֆօն տեր Կոլց զօրավարն ու կինը, երէկ, մեկնեցան մայրաքաղաքէս։

ԹԱՏՐՈՆ

ՆՈՐ ԲԵՄ

Վարչութեամբ ՏԻԿ. ՍԻՐԱՆՈՅՇԻ

Բերա Օտէօնի մէջ Ցունուար 10 կիրակի ցերեկ Թօսքա, ողբերգութիւն 4 արար և Զաւեշտ 1 արար։

11 Ցունուար Երեքշաբթի Գասը գիւղ ձմեռնային թատրոնին մէջ Գամելիազարդ Տիկին։ Գասը գիւղի համար տոմսակներ կը ծախսին երկուշաբթի առաւօտէն սկսեալ թատրոնի կիչէն։

ԱԲԷԼԵԱՆ – ԱՐՄԵՆԵԱՆ ԽՈՒՄԲ

Կիրակի ցերեկ, ժամը 1ուկէսին, (Ը. Ե.) Բրեթի-Շանի թատրոնին մէջ պիտի ներկայացնէ Սունդուկեանցի Քանդուած Օճախը։ Բեմի անյարմարութեան պատճառաւ այս խաղը գիւղերու մէջ չպիտի ներկայացուի։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԳԱՑՈՒՄ,		8/21 Ցուվ.
Սամ. միացեալ բացուեցաւ զրշ.		103—33
» »	վար գին	103—31½
» »	բարձր գին	103—35
» »	գոցուեցաւ	103—33
Բուս. Երկ. բացուեցաւ	ֆր.	219—75
» »	վար գին »	219—50
» »	բարձր գին »	219—75
» »	գոցուեցաւ »	219—62
Կ. Պոլսոյ Թրամուէյ	»	8—40
» Ժուխանա	»	4—30
Սամ. Ապահ. ընկ.	Լ. Օ.	4—35
Շերքէթի Խայրիյէ	»	39—
» » Օսման.	»	1—17
Գրէսթի Ֆոնս. Էժիբտ. հին Ծր.		326—
» » » նոր	»	265—
Թրանվայ	»	75—
Շարթրէդ	»	40—50
Կ. Պոլսոյ քարաք	»	438—
Պանգ. Օթթոմ.	Լ. Օ.	20—20
Սամ. ծխախոտի ընկ.	»	17—15
Օռիանթալ քարբէթ.	»	12—

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՑՐԻԷ

ԱԶԳ.— 1910 յունվ. 9/22 ուրբաթ օրուընէ սկսեալ հետեւեալ փոփոխութիւնները ներմուծուած են ժամանակացոյցին մէջ.— Ժամը 11.10ին, իրիկուան կամուրջէն մեկնող չոգենաւը չպիտի հանդիպի Արնաւուտ գիւղի, Պէպէքի և Դանտիլլիի նաւամատոյցները։ Թիւ 82 սպասարկութիւնը ընող չոգենաւը, առաջուան պէս, կամուրջէն պիտի մեկնի ժամը 12.20ին դէպի Պօյանքէօյ, Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ, Մէսարպունար և Եէնիմահալլէ։ Ուրիշ չոգենաւ մը ժամը 12.30ին կամուրջէն պիտի մեկնի դէպի Պէպէք, Բուսմէլիհիսար։ Կամուրջէն, իրիկուան, ժամը 12.30ին մեկնողը Պէպէքէն ասդին գանուող նաւամատոյցները չպիտի հանդիպի, Պէպէքն ալ մէջը ըլլալով, և Սթէնիա կանգ պիտի առնէ։

5—1

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏԵԶԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԳ.— Հանր. Պարտէզի վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ Իզմիրի, Ուրլայի, ինչպէս նաև Իզմիրի ծոցին մասնաւոր ձկնարաններուն և նոյն ծոցին մէջ Զաքալ-Պուրնու, Զիլ-Ազմաք, Սօմա, Քըր-Տէնիզ ու Իսկի-Կէտիկ կոչուած ձրկնարաններուն մերիի և ձկնորսութեան տուրքերը ասկէ առաջ չորս տարուան համար 2,951,000 ղրուշի վարձակալութեան տրուած էին։ Այդ վարձակալութեան պայմանագիրը 1910 Փետր.ի վերջը աւարտելուն, վարչութիւնը աճուրդի կը դնէ յիշեալ տուրքերը, չորս տարուան համար, սկսեալ 1910 Մարտ 1էն (Հ. Տ.)։ Անոնք որ կ'ուզեն մասնակցիլ աճուրդին և տեղեկութիւններ ստանալ վարձակալութեան պայմաններուն վրայ, կրնան դիմել Հանր. պարտէզի կեդր. տնօրէնութեան (ձկնարանի ճիւղ) և կամ Իզմիրի գործակալութեան։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ԼԱ ՖՕՖՕԶ

Կերակուրներու պատրաստութեան մէջ լա fofoզի գործածութիւնը շատ աւելի նպաստաւոր է քան կարագը, ձէթը և արպը։ Միեւնոյն կերպով կը գործածուի,— ԲԱՑԵ ՄԷԿ ԲԱՌՈՐԴ

ՆՈՒԱԶ ՔԱՆԱԿՈՒԹԵԱՄԲ

Լա Քofoզ բուսական զուտ և անխարդախ կարագ մըն է։

Լա Քofoզ, Մակնան եղբարց վաճառանիշով, մեծապէս յանձնարարելի է առողջապահական տեսակէտով։ Բոլոր հիւանդանոցներուն մէջ կը գործածուի։ Մակնան եղբարց վաճառանիշով այս իւղը փնտռեցէք բոլոր գլխաւոր նպարավաճառներուն մօտ, վաճառման կեդրոնատեղի Դալաթիա, Մէհմէտ Ալի փաշա խան՝ Ն. Ս. Բէվենիօղլու և Որդի վաճառատունը, Պոլիս՝ Լէօն Տ. Սէմախ, Լիմոնճար փողոց, թիւ 53։

ԸՆԴՀ. գործակալ
Ս. ԱՄԱՐ ԵՒ ԸՆԿ.

75—31

ՕՍՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱ.

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

11,000,000 օսմ. ոսկի կամ

3[illegible],000,000 ֆրանկ դրամագլուխով

[illegible] Կոստանդնուպոլսոյ Գալաթա, Ծէկի ճամբ
[illegible] Քրան, Շնչակ Հասցէն Թ. 347

ԱՆՍԱՀՄԱՆԱԼԻՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԱՂԵՏՈՒՆ ԵՒ ՕՍՄԱՆԻ ՄԵՋ

ԳՐԱՍԵՆՅԱԿՆԵՐ

Սառուցիա, Սասանա, Այարդ, Աֆիոն-Գարահիսար, Հալեպ, Ադէքսանդրիա, Էսքիշէհիր, Էնկիւրի, Գալատա, Գասրա, Գէյրութ, Գրուսա, Դամբէճմանթի, Դավալտա, Ծէսէ Ալաչ, Իսկիշէհիր, Երուսաղէմ, Դամասկոս, Գանիա, Լատակիա, Լիմասոլ, Գոնիբէ, Մէրսին, Միտիլլի, Մանսաթրա, Նիգոսիա, Ուշակ, Բաթ-Սախա, Սեբաստիա, Սուսան, Սզվազ, Իզմիր, Տրապիզոն, Սարիգեան Տրիպոլիս եւ Սիւրիա։

Որպէսզի ոսկեմանածամով կամ ընթացքի հաշուով (գանթ-գաւրան) փոխառութիւն կ'ունենաք, արժեթուղթեր կամ փոխառնակագիրներ (գալիցա) պահեստ առնելով։

Փոխառնակագիրներ կը գնդէք։ Թուրքիոյ եւ օտար երկիրներու գլխաւոր քաղաքներուն վրայ փոխառնակագիրներ, չէքեր, վարկագիրներ ու հեռագրական օրինակներ կուտայ։

Ընթացքի հաշիւներ կը բանայ, արժեթուղթեր եւ արժէքաւոր առարկաներ կ'ընդունի ու կը պահէ։

Թուրքիոյ եւ արտասահմանի մէջ կը բրոներ եւ փոխառնակագիրներ կը դանէ, ուսանողաց համար կամաններ կը գործադրէ, գանագան տեսակ դրամներ կը փոխէ, գ'առնէ ու կը ծախէ։

Օսմ. Կայս. Պանքան իրմէ առանդ կ'ընդունի, պահպանման փոքր վարձքի մը փոխարէն, ամէն տեսակ արժեթուղթեր, օսմանեան կամ օտար, անանուն եան կամ գրոսի։ Արժեթուղթերը կը տրուին Զէյթուն արդիւմանարանի մէջ հաստատուած մասնաւորապէս շինուած նկուղներու մէջ (պէթոնով եւ մեքենաներ ամրացուած), որոնք կոտորելու պատնէշներուն կ'ենթակեն։ Էնդուստրիալ ալ կը գանուին, որոնց մէջ նշանակուած են վիճակահանութեանց մէջ ելած թիւերը։

Օսմ. Կայս. Պանքան պատասխանատու կը դանէ, առանց մէկնարդէլի, առանդ տուած արժեթուղթերուն կտրոնները, կ. Գալատայ մէջ վճարելի։ Արտասահմանի մէջ դանուելի կտրոններուն համար չափաւոր միջնորդէք մը կ'առնուի եւ օրուան փոխառնակագրէն հանուելոյ հաշուոյն կ'ուղարկի պայմանագրի կամ գանձումի օրուան փոխառնակագրով։

Ժամանակին գանձուելու համար առանդ տրուած արժեթուղթերուն կտրոնները պայմանագրէն 20 օր առաջ կը կտրուին։

Օսմ. Կայս. Պանքան իրմէ առանդ տրուած արժեթուղթերի կ'ընդունի նաեւ իր տարատեսակներուն գործակալութեանց մէջ՝ Լոնտոն եւ Բարիզ, իր գլխաւոր մասնաճիւղերուն մէջ՝ Աղէքսանդրիա, Գոնիբէ, Իզմիր, Գէրութ, Եւայլն, ինչպէս նաեւ իր գլխաւոր թղթակիցներուն մօտ՝ Աթէնք, Գերլին, Գրիւսէլ, Հռոմ, Վիէննա, Եւայլն։ Ծանօթներու տրդիւնքը ուսանդուսուն տրամադրեալ տեսակ դրուած է. կամ իր հաշուոյն անցուած, կ. Գալատայ մէջ։ Այն յանձնորդները, որոնց արժեթուղթերը իր տակ դրուած են, կրնան իրենց ենդրանքին վրայ, դանուած տեղերէն առնել կամ իրենց հաշիւին ղրկել տալ։

Օսմ. Կայս. Պանքան կը կատարէ սահմանական հրամաններ մեր եւ օտար հրապարակներու վրայ։ Ընում եւ վաճառում կը կատարէ կանխիկ կամ պայմանաժամով։ Հանգամանքեան տրամադրութեան տակ կը դնէ, որուան գնով, կարամը արժեթուղթեր, ինչպէս Բումելիի երկաթուղիի, Սպիտակեան Քրեստի Ցանցերուն ապր.։ Գանձային պարտատոմսերը, Օսմ. Ապահովագրական Ընկերութեան, եւայլն բաժնեթուղթերը։ Անմիջական կերպով յանձնելի են այս արժէքները։

Օսմ. Կայս. Պանքան կը տառնձնէ արժեթուղթերու վրայ ամէն գործառնութիւններ. փոխանցում, կտրոններու հարգում, եւն., մասնաւոր տակագրի մը համաձայն։ Օսմանեան եւ օտար արժեթուղթերու վրայ փոխառութիւն կ'ընէ հաշուանցեալով և չատ չափաւոր պայմաններով։ Իրենց պայմանաժամին առաջ կը ղրկէ կտրոգ մը օսմանեան եւ օտար արժեթուղթերու կտրոններ։ Իր անուններուն մէջ գանուած արժեթուղթերուն կտրոնները կը վճարէ, առանց միջնադրդչէքի, ինչպէս 4 % Օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերու, 1901-1905ի 4 % Օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերուն եւ Գիւսի նաւահանգստին 6 % փոխառութեան պարտաթուղթերուն կտրոնները։

Օսմ. Կայս. Պանքան բաժին մը կազմակերպած է Սոկարանի արժեթուղթերուն վրայ տեղեկութիւններ տալու, ամենայն Սոկարանէնէն ընդունուած ելլան կամ ոչ։ Այս տեղեկութիւնները ձրի կը տրուին։

Օսմ. Կայս. Պանքան կ'ներքաշուի քննդրէմ հարիւրին հարիւր վճարելէ առաջ եկած կորուստը, վիճակահանութեան մէջ։ այլ ինքն վճարման գինով։ Ապահովութեան տակը, որ փոխառնական է։ կը հաղորդուի ուզողին։

ԼՈՆԺԻՆ

Աշխարհիս միակ ամենարնիր ժամացոյցը, պատշաճապէս ընդունուած Միացեալ Նահանգներու եւ Իտալիոյ ծովային նախարարութիւններէն։

ՈՍԿԻ, ԱՐԾԱԹ, ՄԵՏԱՂ, ԱՄԷՆ ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ

Ինչպէս կերթայ ճաշակի և ուշիկ գտողութեան աչք ամէն գնորդ նախապատուութիւն կուտայ ԼՈՆԺԻՆ ժամացոյցին։ — Որովհետեւ ճշդութիւն, տոկունութիւն, երբարուեստ աշխատութիւն և վայելչաձեւութիւն անոր գլխաւոր արժանիքը կը կազմեն և լրջօրէն երաշխաւորած են։ Ինչպէս ԼՈՆԺԻՆ ժամացոյցը ամէնէն բազմաթիւ և ամենաբարձր վարձատրութեանց արժանացած է։—Որովհետեւ հիանալի կերպով կ'իրականացնէ շարունակաբար բոլոր կատարելագործումներն և իր նշանաւոր արդիւնքներով միշտ կը գերազանցէ համանման արտադրութիւնները։

5 մեծագոյն մրցանակներ։—Անվերս (1885), Բարիզ (1889), Գրիսել (1897), Բարիզ (1900), Միլան (1906)։
2 արտադրոյ մրցանակ, անգամ ժիւրիի։— Ժընեվ (1896), Թուն (1899)։
4 Սեռի մրցանակներ, 35ի աւելի ուրիշ մրցանակներ Նեօշատէլի դիտարանէն։
16 շարադրամներ։— Բարիզ, Վիեննա, Պելգիա, Անվերս Ամսթերտամ, Զիւրիխ, են., են.։

50—23

Թուրիոյ համար ընդհանուր ներկայացուցիչ **ՆԱՍԻՊ Խ. ՃԷԶՎԷՃԵԱՆ** եւ ՈՐԴԻ Մեծ Շուկայ, Մանճազանբլար, 44—46. Կ. ՊՈԼԻՍ

Կը խնդրուի գաւառի մէջ սոյն վաճառատան բազմաթիւ յանախորդներէն, պէտք ներկայանալէն առնուազն մէկ ամիս առաջ ղրկել իրենց ապսպրանքները, յապաղմանց չենթարկուելու համար։

Ցիշեալ վաճառատան մէջ կը գտնուին նաեւ ամէն տեսակ զգնարեղէններ եւ ոսկի շղթաներ։

ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆԸ

և մաքրութեան համար տիկիններուն, բացարձակապէս անհրաժեշտ է կանոնաւոր խնամքներ ընծայել ստորին որովայնին։ Եւ ատիկա պէտք է ընել ամենօրեայ լուացումներով։ Այդ բանին համար ընդհանրապէս կը գործածուի գաղջ ջուր, որուն վրայ պէտք է աւելցնել քանի մը կաթիլ

ԼԻԶՕՖՕՐՄ

Ախորժելի հոտով հականեխական մըն է **ԼԻԶՕՖՕՐՄԸ** որ արագօրէն կը վանէ աւրիւնը և ամէն աղտոտութիւն ու անմիջական կերպով կը փարատէ բոլոր գէշ հոտերը։ Լիզօֆորմը ո՛չ մորթին կը վնասէ և ո՛չ ալ ներմակեղէնին։

ՓՈՐՁ ՄԸ ԸՐԷՔ

Լիզօֆորմը կը ծախուի բոլոր դեղատնտառներուն և դեղագործներուն մօտ։ 100 կրամնոց ինքնատիպ սրուակը կ'արժէ 1 ֆրանկ։— Ինքնատիպ սրուակները կանանչ գոյն ունին և վաճառուիչ կն կրեն։

Ընդհանուր Գործակալ **ԹԱՔ ԲՆՍԷԼՄԱԷՐՍ**
ՊՈԼԻՍ, ԲԻԻԶԻՒԲ ԱՊՈՒՏ Լ.Թ. ԽԱՆ, ԹԻՒ 6

Եսխարհիս Գիրեղու կամ Բուժելու հատուր

Կարող կամ տեղատարուած հարբուխները։
Կոխորդի յուսերը, թաղանթոցի և շնչափողի հիւանդութիւնները, ցեղային կամ հատուածական էնֆլիւէնցան, ծանրաշնչութիւնը եւայլն։

Հաւատ

ԲԱՍԻԼ ՎԱԼՏԱ

Մեր սիրելի հայախնամ գեղջ մտնելս
ց'արդ նեղուած ուրիշ գեղերու
վրայ հաւաքուելով Գերազան
գոտիներն ունի։
Մի տուռնամ կնիկ։ գտահանել բոլոր
գեղարտեսիս մէջ
"խոսուսան Բասիլ գալարդի գոտի մը"
Գիրք 8 գտնիսուած է և գրած է իր "Ջաշան"
ուռուցը և Տրամ գիրոցի հասցէն։
Տ. Գասան գեղարդ. Բարիզ գոմ մարտ փողոց 17. 49
Հ. գասան
Բոլոր գեղարդ և գեղարտեսարանների քով։
Ընդհանուր տիրոջ Ա. և Մ. Սիրմիսիր
Ց. Եսգիր. Սիրմեր
Գեղարդ խան 12.

ՏՕՔԹ. Ա. ՈՒՆՃԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ՔԻԹԻ, ԱԿԱՆՋԻ ՈՒ ԿՈԿՈՐԴԻ
ՀԻԻԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Բարիզի մէջ իր մասնագիտութիւնը կատարելագործած ըլլալով՝ ելեքտրականութեան ու ցարդ Պոլսոյ մէջ չգործածուած տաք օդի, տիաթանսֆորքիի, պոռնֆորքիի, հօզոթանսֆորքիի ու ամէնէն նորահնար մեթոտներով մեծ յաջողութեամբ կը դարմանէ խուլութիւնը, գլխուպտոյտը ու հինցած ցաւերը, ականջի խժալը ու ականջի, քիթի, բերնի, կոկորդի ու խոչակի ամէն տեսակ հիւանդութիւնները։

Նամանաւանդ երեսի ու քիթի վրայ եղած ամեւութիւնները, որոնք ցարդ անբուժելի նկատուած էին, առանց գործողութեան, կատարելապէս կը չնչէ նորահնար գործիքով մը, որուն շնորհիւ բազում այդ կարգի հիւանդներու Եւրոպոյ մէջ բժշկուած ըլլալը կ'ապացուցանէ։

Վիրի ու գլխու վրայ ամէն տեսակ գործողութիւն կը կատարէ և աղոց կոկորդի նշիկները (պատէմիք) կը հանէ, առանց արիւնահոսութեան իր մասնաւոր գործիքով։

Հիւանդ կ'ընդունի մինչեւ կէս օր, Պահճէգաբու, Համիտիէ սէպիլի դէմ, Աբիկ Իբրահիմ դղեակը. իսկ կէս օրէ վերջ, իր տունը, Բերա, Շիտակ Համբայ, Թագսիմ, Գրանս. հիւանդանոցին դէմ, Թիւ 41։

Հինգշաբթի օրերը կէս օրէ վերջ իր տունը դիմող ամէն հիւանդները, իսկ վկայեալ աղքատներ ամէն օր ձրիաբար դարմանելու պատրաստ է։ 50—34

ՏՕՔԹ. ԶԱՐԳՃԵԱՆ
Մասնագէտ Բժիշկ
ԿՈԿՈՐԴԻ, ՔԻԹԻ ԵՒ ԱԿԱՆՋԻ

Վկայուած Բարիզի համալսարանին ու նախկին օգն. բժիշկ Պորտոյի հիւանդանոցներուն։

Պատիւ ունի ծանուցանելու թէ ի դիւրութիւն իր յարգոյ յաճախորդներուն, այսուհետեւ բացի երեքշաբթի և շաբաթ առաւօտներէ, ամէն օր մինչեւ կէս օր, կը դարմանէ իրեն դիմող հիւանդները, գիտական ամենավերջին մեթոտներով, Գալիս կամուրջին գլուխը Նարկիլէճեան դեղարանը (Նախորդ Ծանոյն), և ուր ի հարկին կը կատարէ իր մասնագիտութեան վերաբերեալ գործողութիւնները։ Ամէն օր կէս օրէն ետքը հիւանդ կ'ընդունի ի բնակարանը, Բերա, Աղա ճամի, Սագրդ Աղաճ, Թիւ 6. երեքշաբթի և շաբաթ օրերը կը գտնուի մինչեւ 8-10 (Ը. Ե.) Շիլլիի Մանկանց միջազգային հիւանդանոցը, և իր մասնաճիւղին մէջ, Բերա, ռուսական դեսպանատան դիմաց, Ապուտ էֆ. խան, Թիւ 22 աբարթմանը, ժամ 10-12 (Ը. Ե.)։ Երեքշաբթի կէս օրէ վերջ ձրի։ 40-17

PHŒNIX A URANCE LD C°

,,ՖԻՆԻՔՍ''

ESTABLISHED 1782

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ԼՈՆԴՈՆ 1782ԻՆ
ԿԸ ԳՈՐԾԷ Ի ՊՈԼԻՍ 1869ԷՆ Ի ՎԵՐ

Ա.ՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿ.
Դրամագլուխ եւ պահեստի դրամ
Ա.Նգլ. ոսկի 4,218,000

ՖԻՆԻՔՍ սոսկ հրդեհի դէմ Ապահովագրական Ընկերութիւն մըն է, ծանօթ իր պատուաւորութեամբ և վճասուց մէջ իր անմիջական վճարումներով։

ՖԻՆԻՔՍ կ'ապահովագրէ հրդեհի և կայծակի դէմ ամէն տեսակ անշարժ և շարժուն ստացուածք, յոյժ նպաստաւոր պայմաններով։

Ընկերութեան նշանաբանն եղած է

ՈՒԴԴԱՄՏՈՒԹԻՒՆ
ԵՒ ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄ ՎՆԱՍՈՒԹ
Ցարդ վճարուած է առաւել քան 27000000 անգլիական ոսկի։

Ընդհանուր գործակալ Պոլսոյ և գաւառաց Գ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ
Վիքալիս խան, Պանք Օթոմանի մօտ, Գալաթիա։

Oie RUSSIE

Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՇԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբաթական երթեւեկութիւններ
Ցուցակ.

Դշ. 6/19 Իսէպօլի, Սիւնոպ, Սամսուն, Օրաստ, Կիրասոն, Տրապիզոն, Բիզէ և Պաթում. կէս օրէն առաջ ժամը 10ին։
Դշ. 30/12 Օտեսա. Իրիկուան ժամը 4ին։
Նչ. 30/12 Իզմիր, Պիրէոն և Աղէքսանդրիա. ժամը 10ին։
Նչ. 31/13 Օտեսա. ժամը 4ին։
Շբ. 2/15 Սէվաստոբոլ. ժամը 10ին։
Շբ. 2/15 Օտեսա. ժամը 10ին։
Շբ. 2/15 Տարասանդ, Միթիլի, Իզմիր, Քիոս, Հոդոս, Մերսին, Իսքէնտէրուն, Թրիպոլի, Գէրութ, Հայֆա, Յաֆա, Բեռութ եւ Աղէքս. ժամը 4ին։

WILSON LINE
HULL-CONSPLE-NOVOROSSISK-ODESSA

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՓԵՆԱՒԷ
Ընդմէջ Հալի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անունք	Թոն	Անունք	Թոն	Անունք	Թոն	Անունք	Թոն	Անունք	Թոն
Ալպանս	1069	Տիրս	4311	Հիսարլիկ	1531	Մարսելլս	3709	Սաքֆս	1119
Ալբէթ	3607	Տոմինս	938	Հինտու	3720	Միքասս	3557	Տիբիս	1735
Անճէլս	1541	Տուրս	2383	Հորաթիս	1600	Միլս	1057	Սիլվիս	119
Աթիոսքս	2277	Տրաքս	1713	Հումպէրտ	595	Մոնդէպելլս		Սպէրս	1203
Գասանս	1822	Տիմամս	504	Իակս	2354	Մուցիլլս	3419	Թասոս	1323
Գորտոնս	1264	Էսկքս	3464	Իտանս	5540	Նէքս	1933	Թ. Ուիլսոն	1546
Գրֆֆալս	4481	Էլասքասս	1520	Ճիլնս	1080	Օտիս	4100	Թոքիս	3327
Դէլրս	1371	Էսյաքս	1841	Քլէոս	1053	Խնթաղիս	4036	Թոլէոս	1470
Դալիքսս	1837	Ֆիրս	954	Քոլբինս	2307	Օրլանս	1535	Ուրպինս	242
Դարէս	1244	Ֆինլանս	1828	Քոմլս	1700	Բալէրմս	1637	Վասքս	1914
Դաղս	1094	Ֆրամինկս	349	Լէս	1053	Բոլս	510	Վոլս	1289
Զիքակս	2729	Ֆրանսիսքս	4582	Լէքանթս	2272	Բրիալճս	3329	Վքլթուրն	2391
Սօսէթս	1831	Կալիլէս	3060	Լիվորնս	1643	Բինալսս	1553	Եէսս	1350
Գոլբրասս	4235	Կիլանս	1143	Լորէնցս	3191	Բոլս	1613	Զէցս	1200
Գանկս	2905	Կոզս	1011	Մարսս	724	Բօճէս	1789	Թորս	
Գորսս	895	Կրսանս	1695	Մարէնկս	1273	Բոզացիս	136	Մայսն	

Ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասած են.
«Մորքքս» շոգենաւը, նաւապետ Մէլարէն,
«Միքասս» շոգենաւը, նաւապետ Շորբ.
Ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս կապասուի փոխ. 28ին.
«Ալէքթս» շոգենաւը, նաւապետ Հիք,
«Թոքիս» շոգենաւը, նաւապետ Թէրնլ։
Դիմել Գործակալներուն՝ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՐԻՅՅՕ
Թիւ 22—24, Քիւչիւք Մէլէթ խան, Գալաթիա։ 12

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏԳԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Հանրային Պարտքի վարչութիւնը կը ծանուցանէ հանրութեան թէ որոշած ըլլալով աւելի լիսա գանուիլ դրոշմաթուրքի դէմ եղած օրինազանցութեանց, բացառիկ կերպով միայն ի գործ պիտի դնէ դրոշմաթուրքի օրէնքին 51դ յօդուածին տրատադրած իրաւունքը տուգանք չառնելու մասին։

Ընդհ. Տնօրէնութիւն
4/17 Յունվ. 1910 3—2

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏԳԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Հանրային Պարտքի Վարչութիւնը, ելմտական նախարարութեան մէջ կազմուած Դրոշմաթուղթի Ցանցնաժողովի առած որոշման համաձայն, անուանական արժէքներու խոխանցման և ընդունելութեան մասին եղած յայտարարութիւնները պէտք է նկատուին իբր պայմանագրութիւն և դրոշմաթուղթի ենթարկուին, թիւ 19ի 9դ յօդուածին համաձայն։

Ընդհ. Տնօրէնութիւն
4 17 Յունվ. 1910 3—2

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

Ազգ.—Շիրքէթի Խայրիէի վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ ժամանակացոյցին մէջ սա փոփոխութիւնները կատարուած են 1910 յունվար 8էն (Ն. Տ.) սկսեալ.—

1.— Թիւ 21 սպասարկութիւնը ջնջուած է և Թիւ 19 սպասարկութիւնը, որ մինչեւ հիմա փոքր չոգենաւով մը կը կատարուէր, Թիւ 60 մեծ չոգենաւով տեղի կ'ունենայ և մինչեւ Գուլիւնճուք երկարաձգուած է։

2.— Թիւ 25 սպասարկութիւնը ջնջուած է և Թիւ 23 սպասարկութիւնը մինչև Պէպէք երկարաձգուած է։

3.— Թիւ 35 սպասարկութիւնը ջնջուած է և Թիւ 33 սպասարկութիւնը մինչեւ Պոյահիգիլ երկարաձգուած է։

4.— Թիւ 55 սպասարկութիւն ջնջուած է և Թիւ 53 սպասարկութիւնը մինչեւ Պէշիքթաշ երկարաձգուած է։

5.— Թիւ 49 սպասարկութիւնը կատարող չոգենանը Անատոլը Հիսարէն ուղղակի կիջնէ կաժուրջ և Թիւ 51 սպասարկութիւնը ալ այդ նաւանգիստէն կը սկսի։

6.— Թիւ 15, 27 և 26 սպասարկութիւնները անհրաժեշտ նկատուելով, ընկերութեան վիճակագրութեան համաձայն Թիւ 24 սպասարկութիւնը ընող չոգենաւը նմանապէս կը հանդիպի Գուլիւնճուք, Պէյլեր Պէյի, Զէնկէլքեոյ եւ Վանիքեոյ։

7.— Թիւ 64 և 88 սպասարկութիւնները ջնջուած են ու 60 Թիւ չոգենաւը կաժուրջէն պիտի մեկնի իրիկուան ժամը 11ին, Պէպէք հանդիպելով։ Թիւ 82 սպասարկութիւնը ժամը 12.30ին տեղի պիտի ունենայ, Պէպէքէն սկսեալ հանդիպելով նաւամատոյցները։ 6—4

ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ

Աւագնաւեր ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ